

žarek dobrote

12/XIX
december
2021

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

- 3 ••• Dobrodelna akcija Zaupanje
- 4 ••• Z upanjem ob zaključku nenavadnega leta VARUJMO ŽIVLJENJE
- 5 ••• Postavimo preteklo leto v zakladnico KARITAS 30+
- 6 ••• Zagovorništvo pri starejših STISKE SODOBNE DRUŽBE
- 7 ••• Marihuana – mehka neškodljiva droga ali nedovoljena droga z resnimi stranskimi učinki? TO MORAMO VEDETI
- 8 ••• Umetnost staranja KARITAS MLADIH
- 10 ••• Projekt Kuhajmo skupaj se zaključuje
- 11 ••• Pred praznikom vseh svetih
- 11 ••• Tretja delovna akcija youngCaritas Maribor NA OBISKU
- 12 ••• Na obisk v Dom ob Savinji s sodelavcem Damjanom

13 ••• »Kdor hoče preveč, ne stisne nič!«

13 ••• Vrednota solidarnosti

14 ••• Klic dobrote 2021

15 ••• Našli smo se v veselju do koles in narave

CELJE

17 ••• Zdravilna beseda

KOPER

- 18 ••• Krompirjeve počitnice v živo
- 19 ••• Umetniki za Karitas v Mozirju
- 19 ••• Darujemo svoj čas, svoje roke in srca za pomoč ljudem v stiski
- 20 ••• Srce, ki sprejema, srce, ki podarja

MARIBOR

21 ••• Župnijska karitas sv. Ožbalta Ptuj praznuje 30 let delovanja

22 ••• 30 let Župnijske karitas Vuzenica

MURSKA SOBOTA

22 ••• Sinodalni proces v Karitas

NOVO MESTO

23 ••• Tridnevje Slišim se – slišim te

24 ••• Pomoč misijonarju Pedru Opeki

25 ••• Zunanji minister dr. Anže Logar obiskal našo šolo v Ruandi

26 ••• Akcija za pomoč prizadetim ob poplavih v Bosni in Hercegovini

27 ••• Nagradna križanka

• FOTO NASLOVNA STRAN Helena Zevnik Rozman in ZADNJA STRAN Zdenka Šfiligoj •

IZDAJA: **Karitas** Kristanova 1 • SI-1000 Ljubljana
 • info@karitas.si • www.karitas.si • TELEFON: 00386 1 300 59 60 •
 ODGOVARJA: Peter Tomažič, generalni tajnik Slovenske karitas •
 UREDNIŠKI ODBOR: Darko Bračun, Polona Miklič, Marijana Plesničar Jezeršek, Marjan Dvornik, Barbara Godler, Peter Perše, Karlo Smodiš, Helena Zevnik Rozman • UREDNICA: Helena Zevnik Rozman •
 LEKTORIRANJE: Alenka Mirkac • OBLIKOVANJE & GRAFIČNA PRIPRAVA: Andrej Šauperl • ZALOŽILO: Ognjišče, d.o.o. • TISK: Grafično podjetje SCHWARZ d.o.o., Ljubljana • Poštnina plačana pri pošti •
 • ISSN 1581-5528 • Vsebine v prispevkih izražajo mnenja avtorjev in ne predstavljajo uradnega stališča Slovenske karitas. •

Izdajanje informativnega glasila Žarek dobrote omogoča FIHO - Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, sofinancer programov Karitas

NAPOVEDNIK

ŠKOFIJSKA KARITAS NOVO MESTO

- 1.12. Izdelava adventnih venčkov
- 3.12. Obiskovanje sv. Miklavža
- 7.–9.12. Izobraževanje prostovoljcev Župnijskih karitas
- 10.12. Predstavitve knjige avtorice in prostovoljke Erike Kum z naslovom »Kot cvetlice«, ob 18h
- 19.12. Slavljenje, ob 17h
- 20.12. Diši po praznikih – peka piškotov in potice, ob 9h

»Krščanska duhovnost predlaga drugačno razumevanje kakovosti življenja ...

Gre za prepričanje: 'manj je več'. Nenehno naraščanje porabniških priložnosti raztresa srce in preprečuje, da bi cenili vsako stvar in vsak trenutek, medtem ko nam vedra pozornost do vsake stvari, pa naj bo še tako neznamitna, odpira veliko več možnosti za dožemanje in osebno uresničevanje.»

(papež Frančišek, iz okrožnice Hvaljen, moj Gospod)

tema meseca

DOBRODELNA AKCIJA
ZAUPANJE

Jana Flajs

»Z upanjem in zaupanjem« se glasi geslo dobrodelne akcije ZaUpanje, s katero decembra in januarja zbiramo sredstva za večje stiske družin in posameznikov ob nesrečah, invalidnostih, boleznih in slabih bivanjskih pogojih. Potrebe družin nam na vaše priporočilo posredujejo škofijske Karitas. Zrno po zrno smo zbirali in v 17 letih rešili več kot 315 večjih stisk. Zbiranje in objavo stisk so omogočili tednik Družina, Radio Ognjišče, tednik Demokracija in POP TV. V akciji Zaupanje 2021 se je do meseca novembra zbralo 20.300,00 EUR. V zadnjih treh letih lahko rešujemo tudi dodatne stiske, kar nam omogoča Fundacija Radia 1.

Pomoč očetu s šestimi otroki

V letu 2020 je družina zaradi nenadne smrti ostala brez svoje mamice in žene. Oče je ostal sam s šestimi otroki v starosti od dveh do šestnajstih let. Najstarejša je srednješolka, najmlajša pa je stara komaj dve leti. Župnijska karitas je družini pomagala materialno in finančno, da bi jim vsaj malo omilili stanje, v katerem so se znašli. Oče je sicer hodil v službo, vendar je zaradi šoloobveznih otrok, ki se šolajo na daljavo, moral ostati doma, mlajši otroci pa niso mogli v vrtec. Ko se bo vse uredilo, se bo oče vrnil v službo. Družina je bila v hudi finančni stiski in je neizmerno hvaležna Karitas in Fundaciji Radia 1 za realizirano pomoč.

Dragi in dragoceni sodelavci Karitas, župniki, ki podpirate delo Karitas, in vsi ljudje odprtih rok, tudi zaradi vaših prizadevanj se zbirajo velika, srednja in majhna zrna. Ne glede na velikost so vsa pomembna za pomoč Karitas ljudem v stiski. Še pomembnejše je, da sodelavci to delate s srcem, sočutjem in spoštovanjem vsakega človeka. Tudi v letošnjem letu smo to dokazali in se prilagodili danim razmeram.

Slovenska karitas je hvaležna Fundaciji Radia 1, ki je dodatno v večjem obsegu preko celega leta pomagala družinam in posameznikom pri reševanju večjih stisk. Letos je pomoč Fundacije Radia 1 v skupni vrednosti več kot 133.000,00 EUR prejelo že 38 gospodinjstev.

Pomoč mladi družini pri gradnji hiše

Mlada družina z malima otrokoma živi v starejši hiški, ki sta jo v osemdesetih letih zgradila očetova stara starša. Pri gradnji sta pazila, da sta jo postavila na skalno površino parcele, da bi hiši zagotovila varno in trdno podlago.

Zavedala sta se, da se po bližnjih strminah ob hudih deževjih lahko sprožijo zemeljski plazovi, bližnji potoček pa lahko zraste v hrumeč hudournik. A že v naslednjem desetletju (v prejšnjih devetdesetih letih) je prišla ujma, ki je sprožila premike pod zemljo in ogrozila trdnost sprednjega desnega vogala hiše, ki je takrat prvič počil. Stara starša sta nato vse moči usmerila v sanacijo in za izgradnjo pilotov, ki naj bi zagotovili trdnost tega vogala in temeljev. Vloženih je bilo toliko sredstev, da bi lahko z njimi zgradila novo hišo, vse v upanju, da bo hiša sedaj trdna in varna.

Do lanskega poletja je bilo vse v redu. Na zadnji julijski dan pa se je razbesnela nevihta z deževjem. Vsake toliko je bilo slišati grom, ki mu je sledila strela. Nato se je v oddaljenosti zaslišalo nenavadno bobnenje, ki je postajalo iz minute v minuto intenzivnejše in glasnejše, naenkrat ga je opremilo še tresenje tal, šip, sten ... V trenutku so bili spodnji prostori zaliti z vodo. Družina je skušala rešiti nekaj stvari, jih zlagati višje, spraviti vodo ven – s cevmi, vedri, gobami ..., vendar je voda še vedno naraščala.

Dež je lil s takšno silo, da ni bilo videti niti metra pred seboj, na dvorišču pred hišo pa se je kot posledica na novo nastalega potoka, ki je tekel s hriba naravnost na njihovo dvorišče, že nabralo jezero vode, višine do gležnja. Na pomoč so poklicali gasilce, saj jih je voda zalivala, ogrožal jih je plaz. Gasilci tisto noč niso mogli priti do njih, bližnji potoček je namreč v naslednje pol ure narasel v uničujoč hudournik, razlil se je na cesto in s seboj kotalil velike skale in les, odnesel cesto do vasi.

Posledice tiste noči so si ogledali naslednje jutro in ugotovili, da so se vse razpoke povečale in da je stanje alarmantno. Potrebno je bilo strokovno mnenje o varnosti njihovega doma in zaključek je bil: objekt ni varen za prebivanje, saj se lahko hipoma podre. Svetovano jim je bilo čimprej rušenje in zgraditev novega objekta na plavajoči temeljni plošči. Le tega pa družina sama ne zmore. Finančno stanje družine je slabo, saj je oče zaradi trdega dela v preteklih letih utrpel poškodbe hrbta, zaradi katerih ne more več opravljati svojega dela in je bil bolniško odsoten skoraj celo leto. Trenutno se družina preživlja z eno plačo, ki ne dosega višine povprečne plače v RS, in otroškimi dodatki. Delno smo jim za začetek pomagali s sredstvi Fundacije Radia 1.

Stiske gospodinjstev so res težke. Povezane so z nenadno izgubo dela, boleznimi v družini, invalidnostmi, materialnimi in socialnimi stiskami, naravnimi nesrečami in slabimi pogoji za bivanje ali zaradi neprimernih odnosov. Zavedamo se, da vseh ne moremo rešiti in da bodo še vedno med nami. Zato vedno znova vabimo k solidarnosti. Hvala vsem, ki imate odprto srce za pomoč ljudem v stiski.

Pomoč materi z dvema otrokoma zaradi nasilja v družini

Mama z dvema otrokoma so je znašla v hudi stiski zaradi večletnega nasilja v družini, ki ga je izvajal mož oziroma oče otrok. Zaradi težkih razmer je mama hudo zbolela in izgubila zaposlitev. Mož je s svojim neodgovornim obnašanjem tudi namerno okužil ženo in oba otroke z novim virusom.

Žena oz. mati se je zaradi vsega tega odločila, da se z otrokoma odseli. Začasno je družina bivala pri sorodnikih, pozneje so jim za šest mesecev dodelili neprofitno občinsko stanovanje brez pohišva. Družini se je s sredstvi Fundacije Radia 1 pomagalo pri nakupu pohišva.

4

Svoj dar lahko nakažete na:

Slovenska karitas

Kristanova 1

1000 Ljubljana

TRR: SI56 0214 0001 5556 761

Sklic: SI00 9040

Namen: Pomoč v večjih stiskah in nesrečah v Sloveniji

Za pomoč programu ZaUpanje se lahko odločite tudi za redno mesečno darovanje preko trajnika. V ta namen vam Slovenska karitas na vašo željo posreduje v izpolnitev Pooblastilo za redni prostovoljni mesečni prispevek. Za več informacij pišite na e-naslov: jana.flajs@karitas.si ali pokličite na 040 336 509.

Z UPANJEM OB ZAKLJUČKU NENAVIDNEGA LETA

Peter Tomažič

Leto smo začeli z velikim upanjem, da se bo epidemija končno zaustavila. Dobili smo cepivo, ki je prinašalo upanje ter konkretno osvoboditev naših strahov in omejitev. Verjeli smo, da se bomo z valovi ukvarjali samo še na morju, v kar nas je prepričalo lepo preživetje poletja. Jeseni pa smo se zopet soočili s težavami in novimi znanstvenimi spoznanji o virusu. Še bolj nevaren virus, ki se mu reče nezaupanje, pa se je potihoma vrnil med nas. Ob obilici znanstvenih in rumenih informacij, s spretno mešanico političnih interesov ter zaslužka družbenih omrežij na spletu/Internetu in navijanja v medijih smo se znašli v grenki godlji. Sedaj tisti malo bolj miroljubni gledamo previdno okrog sebe, da ne bi slučajno koga užalili ali razjezili, ter oni drugi malo bolj vročerkvni pa gledajo okrog sebe, s kom bi se spopadli. Še v sorodstvu in med do sedaj povezanimi sodelavci se je pojavil razdor. Nekam diši po besedah svetega pisma, ki govori o koncu časov. Vendar sam osebno ne verjamem, da smo že tam. Se je pa skoraj do konca razgalilo naše vrtenje okrog sebe, tudi

med nami katoličani, ki naj bi bili pričakovano manj sebični in dovzetni za trpljenje druge ljudi.

Najhuje pa je, da so mnogi postali nezaupljivi do znanja in strokovnjakov. Jaz še vedno zaupam svmojemu mehaniku, polagalcu ploščic, zobarju, celo spovedniku ... So področja, ki daleč presegajo moje znanje in izkušnje. Včasih sem sicer malo pameten, vendar se dam z veseljem prepričati strokovnjakom. In če me slovenski zdravniki in specialisti prepričujejo in poučujejo, kaj narediti ob tem virusu, ni razloga, da jim ne bi zaupal, da mi želijo najboljše. Skoraj pri vsaki večji težavi, ki jo imam, letim k njim. Bogu hvala za mojega osebnega zdravnika, za vsa cepiva, antibiotike, vsa zdravila, tudi biološka in za vso tehnologijo na tem področju. Verjetno bi jaz sam in moji najbližji že večkrat umrli za tetanusom ali samo zaradi zastrupitve, če ne bi bilo vsega tega. Še najbolj pa mi pomaga zdravnik, ki me umiri, mi da jasna navodila in me usmeri, kaj narediti. Nekako me ne prepričajo tisti, ki trdijo, da bi vse to lahko rešili z močno vero ali zeliščem, ker tudi oni še ne znajo biti hkrati na več mestih, čeprav bi se z močno vero to zagotovo dalo.

Zato zaupajmo zdravnikom specialistom in upoštevajmo njihova navodila, kako pristopiti h koronavirusu, ki nas že skoraj dve leti ne spusti iz rok. V teh mesecih do pomladi smo še posebej povabljeni in naprošeni varovati zdravje in upoštevati vse zdravstvene ukrepe in spodbude za cepljenje. Še bolj pa je pomembno, da navodila upoštevamo pravilno in v polnosti ter jih ne prilagajamo glede na svoje potrebe in ugodje. Vsako poenostavljanje in razlaganje po svoje lahko komu dobesedno vzame življenje, lahko tudi nam in našim najbližjim. Noben ukrep države ali zdravstva ne more učinkovati brez naše zavesti, da je potrebno upoštevati priporočila o potrebni razdalji, higieni rok, pogostem zračenju prostorov in pravilni uporabi mask v zasebnem življenju, v javnosti in tudi na delovnem mestu. Da odložimo masko, ko smo skupaj izven družine, ni znak zaupanja, kot to nehote doživljamo, ampak znak neodgovornosti in ogrožanja drugih. Enako velja za vsako pogostitev v župniji, ki so v tem obdobju izjemno nevarne. Cepljeni ali necepljeni, prebolezniki ali zdravi, vsi moramo upoštevati navodila, predvsem pa brezpogojno ostati doma, če imamo prehladne znake. Za prehladne znake niso krive mrzle noge ali veter dan pred tem, ampak virus, ki je prodrl skozi ohlajeno in slabše prekrvavljeno sluznico.

Odprimo svoje srce za sočloveka. Ostanimo človeški, solidarni in predvsem odgovorni do sebe in do drugih. Ohranimo potrpežljivost, tudi če smo cepljeni in se moramo držati dodatnih ukrepov. Predvsem pa bodimo potrpežljivi in vztrajni z dobronamernimi spodbudami še posebej pri tistih, ki vse odklanjajo. Za Karitas pa je seveda najbolj pomembno, da kljub ome-

jitvam na varen način ostajamo odprti za raznovrstno pomoč ljudem v stiski, ki nas v teh časih še bolj potrebujejo. Predvsem pa je pomembno, da ohranjamo in razdajamo upanje, ki ga prinaša Jezus in o katerem nam bodo v adventnem času spregovorili angeli: »**Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Odrešenik, ki je Mesija, Gospod.**« (Lk 2, 10-11)

Veselite in mir naj v tem svetem adventnem času in ob praznovanju svete noči Jezusovega rojstva napolni vsak kotiček vašega srca, da se bo učlovečila in udejanjila neizmerna Božja ljubezen za vse ljudi sveta.

Varujmo življenje

POSTAVIMO PRETEKLO LETO V ZAKLADNICO

p. Benedikt Lavrih

Leto je kar zdrsnilo mimo nas in čas ga je pogoltnil vase. Že smo pred novim letom. Smo tega veseli? Nas navdaja radost, da je leto za nami? Kaj pravimo o njem? Kako gledamo na to iztekajoče se leto? Obstaja v nas morda želja, da takšnega leta ne bi bilo več? Kaj pa hvaležnost in veselje, da smo leto sploh preživeli in je lahko postalo bogat del našega življenjskega potovanja? Sta hvaležnost in veselje v nas?

Preden vstopimo v novo leto, je dobro, da dogodek preteklega leta postavimo v zakladnico iztekajočega se leta. Vsak dogodek, vse, kar se je zgodilo, še posebej preizkušnje in težave, močno spregovorijo in nas ne pustijo praznih. Ne ostanimo pri obžalovanju ali ugotavljanju, zakaj se nam je zgodilo to ali ono.

V časih (pre)dolgo raziskujemo, kdo je kriv za našo nesrečo ali neuspeh. To ni dobro in nam ne daje moči za življenje, prej nam jo jemlje. Razmišljajmo raje, kaj nam ti dogodki govorijo in česa nas učijo. Dano nam je bilo, da smo jih sprejemali in živeli z njimi. Energija, čustva in moči, ki smo jih vložili, govorijo, da smo imeli duhovno in telesno moč. Od kod smo jo prejeli? Od Boga, bližnjih, narave, morda mnogih drugih izvirov, ki nam jih ponuja življenje?

Sprejemanje

Ne dovolimo, da bi dogodki, za katere smo se sami odločili, a niso prinesli dobrih sadov, v nas pustili očitke. Ti nam vzbujaajo neprijetno doživljanje in grenkobo. Vsak dogodek, še posebej, če gre za preizkušnje in križe, ima svoje mesto. Sprejmimo jih s spoštovanjem. So del nas in nujno je, da dobijo svoje mesto v zakladnici naših izkušenj preteklega leta. Ni dobro,

da se od leta poslavljamo žalostni, z očitanjem, kaj se nam je zgodilo.

Tudi ne bodimo površni, ko se oziramo nazaj. Večkrat se nam zgodi, da s površnim opazovanjem svoje preteklosti marsikaj spregledamo in gre mimo nas. Škoda bi bilo, da ne bi videli in prepoznali velikih Božjih del v naših dneh.

Ob koncu leta je dobro vse pogledati, ovrednotiti in prepoznati kot danost in dar. Ni bilo vse, kar se je zgodilo, v naši moči. Leto, ki nas ponovno zaznamuje s korono, nam je postavilo mnoga vprašanja.

Ljudje smo različni in različno gledamo na življenje, a vse to nas lahko tudi uči, vzgaja in prebuja.

Kaj nas je letošnje leto naučilo?

Aja Urlep, Gimnazija Celje - Center;
1. mesto v kategoriji ustvarjalnih prispevkov med dijaki,
natečaj Za mladost ni ovire, so samo prave izbire

Zahvaljevanje

Smo dovolj hvaležni za svoje danosti in to, kar nam je darovano? Zahvaljujmo se za vse! Ali se lahko začnemo zahvaljevati tudi za vse tisto, kar je bilo težkega in za kar smo potrebovali veliko moči in milosti? Vsaka preizkušnja, ki jo preživimo, je znamenje posebne Božje posega v naše življenje. Zato bodimo za vse hvaležni, še posebej za to, kar je bilo najhujše, kajti to nas utrjuje in plemeniti za korake v prihodnosti. Dobro je videti Božje korake v preteklem letu. V naših stopinjah so Božji koraki, na naših dlaneh so odtisi Jezusovih dlani. Svojih križev ne nosimo sami, Gospod je vedno z nami na vseh naših poteh.

Koliko ljudi smo srečali, koliko nam jih je bilo danih v preteklem letu? Vsak je bil dar. Razveselimo in zahvalimo se za svoje bližnje, za tiste, na katere smo čustveno navezani in z njimi povezani.

Kaj so nas naučili konfliktni odnosi, v katere smo vstopili? Doživeli smo nemoč in jezo, potrnost, tudi sovraštvo. Kaj nas ta doživetja učijo? Spoznavamo

svojo nemoč, krhkost in obenem izziv, kako graditi dobre, boljše odnose.

Naučimo se opravičiti ter stopiti k bližnjim s spoštovanjem in sprejemanjem.

Je bilo iztekajoče se leto lepo? Je bilo eno težjih?

Morda letos nosimo v sebi bolečino zaradi na novo odkrite bolezni? Prej ko gremo na pot sprejemanja, lažje nam bo. Dobro je imeti pred očmi, da nam Bog pomaga in nam v preizkušnjah na pot pošlje prijatelje. Pomnimo: Bog toliko daje, kolikor zmoremo nositi. V preizkušnjah se zavedajmo, da Bog nikoli na zapre človeku vrat ali okna. Toliko nam daje, kolikor potrebujemo.

Tisoči sporočil iztekajočega se leta in nešteti dogodki so postavljeni v zakladnico našega življenja. Izkoristimo jih.

Naj ne gre leto kar tako mimo nas. Naj se leto ne konča brez dobre refleksije. Pogled nazaj namreč usmerja naše korake v jutrišnji dan.

Kaj je bilo dobro, kaj vse smo zmogli in sprejemali? To so ključna vprašanja za obogatitev preteklega leta. Ne očitajmo si tega, česar nismo storili – to ni zdrav odnos do iztekajočega se leta. Bodimo iskreni do sebe in si priznajmo neuspehe in zdrse. Ti naj nas samo prebudijo za novo pot v prihodnost.

Zahvaljevanje za vse, kar se nam dogaja, daje vsem dogodkom našega življenja razsežnost Božjega in veselje nad življenjem.

To, da dobro pregledamo preteklost, se zanjo zahvalimo in jo ovrednotimo, je odskočna deska za naprej. Šele na tak način smo odprti za novo, ki je pred nami.

POVEZANI PREKO TELEFONA – POGOVOR, KI STAREJŠIM POLEPŠA DAN

youngCaritas povezuje starejše osebe in mlajše prostovoljce, da se pogovarjajo po telefonu in si tako polepšajo, krajšajo čas.

K aktivnosti vabimo tako **prostovoljce** kot tudi **starejše**, ki bi želeli, da jih prostovoljci enkrat tedensko pokličejo ter si tako medsebojno polepšajo dan.

Prijave zbiramo na telefonski številki **069 928 187**

ali na spletni strani: **www.youngcaritas.si**

karitas 30+

ZAGOVORNIŠTVO PRI STAREJŠIH

Ana Jakob

Pri našem delu se veliko srečujemo s problematiko starejših proslincev. Od starejših parov z nizko pokojnino, ki si zaradi strahu pred zaplenbo propadajoče hiške, kjer prebivajo, ne upajo urediti varstvenega dodatka, do samskih oseb, vdanih v usodo, da bodo jesen življenja preživele v dolgovih, upajoč, da ne pristanejo na cesti. Pri veliki večini je prisoten strah, da bi pri poskusu reševanja situacije naredili kaj narobe in ostali še brez tega, kar imajo, strah, da so sami v tej stiski, pa tudi nemoč oziroma prepiranje, da stiske sploh ne zmorejo prebroditi.

Eden takih je gospod Ivo. Poleg zdravstvenih težav ima še diagnozo depresije, za kar jemlje zdravila, družine nima. Živi sam v enosobnem stanovanju, z invalidsko pokojnino komaj shaja iz meseca v mesec, saj mu že najemnina pobere več kot polovico mesečnega prihodka. Spodbujamo ga, da na Centru za socialno delo zaprosi za varstveni dodatek, saj izpolnjuje pogoje za njegovo pridobitev. Informiramo ga, katere dokumente in dokazila potrebuje, ter mu natisnemo vlogo. Na naslednje svetovanje gospod s seboj prinese izpolnjeno vlogo s prošnjo, da jo skupaj pregledamo, če je vse izpolnil tako, kot je treba. Z oddajo vloge še okleva, a ga spodbujamo in opremimo še z informacijami, na kateri Center za socialno delo ter ob katerih dneh in urah lahko vlogo odda.

Gospod Željko se pri nas oglasi s prošnjo, da mu pomagamo pri urejanju stanovanjske problematike. Lastnik kletne sobe, kjer je gospod bival vrsto let na osnovi najemne pogodbe za nedoločen čas, ga je spodil. Gospod trenutno zaseda sobico pri prijateljevi znanki, vendar je to le začasna rešitev, saj niti do tuša nima dostopa, umiva se v umivalniku, skuhati si ne more, saj sobica ne premore niti kuhalnika, kaj šele kuhinjskega kotička. Gospod izrazi željo, da se prijavi na razpis za pridobitev neprofitnega stanovanja. Ugotovimo, da izpolnjuje osnovne pogoje za kandidiranje na razpisu. Gospod se tako v mesecu dni večkrat zgleda pri nas, kjer mu svetujemo pri izpolnjevanju prijave, pomagamo izpiliti opisne odgovore, ob vprašanjih, na katera ne najdemo odgovorov v razpisni dokumentaciji, pa se po odgovore v gospodovem imenu obrnemo na Stanovanjski sklad (gospod namreč nima telefona). Skozi ta proces gospod razvije občutek,

Projekt COVID-19 – VAU – Vključeni. Aktivni. Uresničeni. je financiran s strani Republike Slovenije in Evropske unije iz Evropskega socialnega sklada. Mnenja, izražena v besedilu, predstavljajo mnenja avtorja in ne predstavljajo uradnega stališča EU in Vlade RS.

da se lahko znajde in prevzame pobudo v svoje roke. Njegova vprašanja so vedno bolj specifična, in ko mu nazadnje priskrbimo informacije, kje in kdaj lahko prijavo na razpis odda, nikakor ne okleva z oddajo.

Ko se torej prosilci obrnejo k nam po pomoč, pogosto opazimo nekakšno nespretnost in pomanjkanje osnovnih informacij – človek ne ve, kam bi se obrnil, kje in kako bi sploh začel reševati svoj problem. V nekaterih primerih je stiska tako velika, da osebo čisto preplavi in prav zamrzne. V takih situacijah je potrebno malodane psihoterapevtsko interveniranje, da se oseba najprej uspe čustveno dovolj pomiriti, da lahko začne spet razumsko dojemati.

Gospod Tone je naš uporabnik že več let, je prejemnik prehranskih paketov. Živi sam, ima sladkorno bolezen ter diagnosticirane psihične težave (anksioznost, depresija), za blaženje simptomov jemlje zdravila. Kar se dobro počuti, je zelo zgovoren in zanimiv sogovornik. Za sabo ima težko življenje, živi od invalidnine ter denarne socialne pomoči. Nedolgo nazaj se je nenapovedano pojavil na naših vratih, v očitno veliki stiski, na robu paničnega napada. Izkazalo se je, da se mu je v obdobju od začetka epidemije nabral velik dolg, ker ni sproti plačeval dela stanovanjskih stroškov. Sedaj mu grozi izvršba in na smrt ga je strah, da bo pristal na cesti, saj se z dohodkom komaj prebije do konca meseca, dolga nima s čim odplačati. Tukaj si najprej vzamemo čas in prostor, da z gospodom posedimo in pomagamo, da se za začetek fizično umiri. Poslušamo njegovo zgodbo, zbiramo dejstva in skupaj z njim počasi začnemo raziskovati možnosti, kaj lahko ukrene. Seveda ponudimo tudi našo materialno pomoč ter po potrebi zagovorništvo. Počasi se oblikuje konkreten načrt, kako se bo gospod lotil reševanja problema. Ker gospod Tone pri oblikovanju aktivno sodeluje in razmišlja, kam bi se še lahko obrnil po pomoč, je večja verjetnost, da bo načrt tudi uresničil. Tako tisti dan pride do zaključka, da bo stopil v stik z upravnikom, zaprosil za pomoč na pristojnem Centru za socialno delo, Rdečem križu ter pri nas. Zapiše si, katere dokumente mora zbrati in imeti s seboj na vsako od naštetih institucij oz. organizacij. Ob naslednjem obisku olajšano pove, da se je uspel dogovoriti za odplačevanje po obrokih, čez kak mesec bo lahko zaprosil tudi za izredno denarno socialno pomoč. Zaveda se, da je pot še dolga, a mu je lažje zdržati, ker čuti, da ima podporo in nekoga na svoji strani.

Zagovorništvo tako ne pomeni, da prevzemamo odgovornost z ramen naših prosilcev. Sama prepoznavam zagovorništvo v tem, da se kot socialna delavka zavzamem za isti cilj, kot ga ima prosilec, ter ga pri doseganju le-tega na različne načine podprem. Doživljam, da našim prosilcem s poslušanjem, informiranjem in svetovanjem, opolnomočevanjem ter

spodbujanjem pomagamo pregristi vsaj skozi prvo krizo. Pomagamo jim oblikovati nekakšen akcijski načrt, kaj narediti po korakih, da postane situacija zanje nekoliko bolj obvladljiva. S tem, ko uspejo sami zavzeti bolj aktivno držo, tudi pridobijo občutek, da imajo vsaj malo nadzora nad dogajanjem v svojem življenju ter da bodo nekako že zmogli kljubovati izzivom na svoji poti. Predvsem za starejše pa je ob tem pomembno tudi sporočilo, da v stiski nikakor niso sami.

stiske sodobne družbe

1

MARIHUANA – NEŠKODLJIVA MEHKA DROGA ALI NEDOVOLJENA DROGA Z RESNIMI STRANSKIMI UČINKI?

Uroš Perko

V lanskem letu je izšla zanimiva knjiga avtorja Alexa Berensona z naslovom *Povejte svojim otrokom: resnica o marihuani, duševnih boleznih in nasilju*. Avtor v knjigi obravnava negativne posledice uživanja marihuane. Le-teh je mnogo več, kot je pogosto prikazano v javnosti. Nekako velja, da marihuana ni škodljiva, prej v mnogočem zdravilna, po njej ni nihče nasilen, prej umirjen in upočasnen ipd. Pa je res tako?

Marihuana neškodljiva, po krivici prepovedana droga?

Sam sem bil, podobno kot Berenson, dolgo prepričan v neškodljivost marihuane. Po dobrih dveh letih dela v Skupnosti Srečanje (don Pierinovi komuni) pa temu niti približno ni več tako. Večina dognanj iz knjige, kjer je poudarek na povezavi med marihuano, duševnimi motnjami in nasiljem, se v naši vsakdanji klinični praksi potrjuje. Najtežji primeri v komuni že dolgo niso več uživalci heroina. Mesto so prevzeli uživalci in zasvojenici z marihuano. Njihova prognoza je slabša in delo z njimi zahtevnejše kot s heroinskimi odvisniki, katerih je v zadnjih letih izredno malo. Zasvojenih z marihuano, ki praviloma ne uživajo drugih prepovedanih drog, vse pogostejše ne sprejemamo v običajno komuno, temveč v program dvojnih diagnoz. Žalostno je, da gre večinoma za mlade fante, stare od 18 do 22 let, ki imajo poleg zasvojenosti z marihuano diagnosticirano še pridruženo težjo duševno motnjo, psihozo. Najpogostejše paranoidno shizofrenijo, kar pomeni, da so mnogokrat precej agresivni. Njihovo stanje je pogosto nepovratno in so v najboljšem primeru doživljenjski uporabniki antipsihotikov in psihiatrije, kar npr. ne velja za heroinske odvisnike. Berenson v knjigi navaja številne verodostojne študije, ki kažejo, da so nasilna dejanja bistveno pogostejša med uživalci

marihuane kot med alkoholiki. Zapisano lahko potrdim tudi sam. V komuni so nasilni (psihotični) izpadi, čeprav zelo redki, zgolj in samo med uživalci marihuane. Seveda ne smemo kar pripisati vzročno-posledične povezave med uživanjem marihuane, težjo duševno motnjo in nasiljem. Se pa zdi, da so povezave močnejše in pogostejše, kot je splošno ustvarjeno javno mnenje. Na povezave lahko vplivata dve dejstvi. Prvo je, da veliko posameznikov (več kot npr. alkohol) vsakodnevno uživa marihuano. Drugo dejstvo pa je, da je marihuana v zadnjih letih precej močnejša, kot je bila pred desetletji. Včasih je vsebovala od 1 do 2 odstotka THC-ja, danes pa od 20 do 25 odstotkov, v nekaterih primerih vse tja do 48 odstotkov. Kot bi primerjali pivo in žgane pijače. Danes torej uporabniki posegajo po supermočni marihuani, saj je edini cilj biti močno in čim hitreje zadet. Fantje v komunah, ki se zdravijo zaradi zasvojenosti s heroinom, smatrajo marihuano za tako problematično drogo, da se je niso niti dotaknili. Zgovoren je komentar enega izmed njih: »*A trava? Ti si ja nor, to ti skisa možgane!*« Meni to pove več kot mnoge raziskave.

Marihuana, duševne motnje in nasilje

Res je, da le redki razvijejo shizofrenijo zgolj zaradi uživanja marihuane, toda dejstvo je, da mnoge ranljive posameznike pahne čez rob, v psihozo, ravno uživanje marihuane. In take posameznike srečujemo delavci v komunah. Kakšno natančno je tveganje, še ni popolnoma znano, nekako pa velja, da so mladi uživalci marihuane 2- do 6-krat bolj ranljivi za katero izmed težjih oblik duševnih motenj v primerjavi z vrstniki, ki je ne uživajo. To seveda pomeni, da velika večina uporabnikov ne bo razvila težje duševne motnje zaradi uživanja marihuane. Vendar pri določeni populaciji tveganja so. Shizofrenija se običajno prvič pojavi v pozni adolescenci in zgodnji odraslosti, v povprečju nekje sredi 20-ih let, pri ženskah v poznih 20-ih letih. Kasneje je pojavnost precej redka. Vsako leto pa zdrsi v psihozo tudi mnogo starejših od 30 let. Po besedah dr. Erika Messamora, psihiatra in strokovnjaka na področju psihoz in shizofrenije, ima veliko vlogo pri omenjenih zdrsih ravno uživanje marihuane.

Marihuana povzroči opoj, upočasnjuje in mnoge sprosti. Vendar na drugi strani povzroča tudi psihoze in paranoje. Paranoja in psihoza pa pogosto povzročata nasilje. Zagovorniki duševno bolnih ljudi sicer radi trdijo, da mediji stigmatizirajo ljudi s shizofrenijo v smislu poudarjanja, koliko kriminalnih dejanj so storili. Toda resnica je pogosto ravno nasprotna. Res je, da ljudje s shizofrenijo praviloma niso nasilni, vendar se pri njih nasilnost bistveno poviša ob zlorabi prepovedanih drog. Težava pa je, ker ljudje s težjimi duševnimi motnjami (shizofrenijo) zelo pogosto zlorabljajo prepovedane droge (pogostejše kot splošna populacija),

predvsem marihuano. Zato povezave med marihuano, pojavnostjo shizofrenije in nasiljem ne bi smele biti tako presenetljive in prav je, da se nanje opozarja.

Dobro vemo, da alkohol povzroča nasilje, prepričani pa smo, da ga marihuana ne. Težava je, ker ga. V knjigi najdemo povezave na študije (tudi evropske), ki to jasno kažejo. V mnogih primerih ugotavljajo, da je možnost nasilnih dejanj večja pod vplivom marihuane kot alkohola. Berensonova žena, psihiatrinja in sodna izvedenka, povezave potrdi, saj pove, da presenetljivo mnogo storilcev težjih kaznivih dejanj (tudi ubojev) redno uživa le eno drogo – marihuano.

Za konec

Pri svojem delu se redno srečujem s starši, ki imajo različne težave s svojimi odraščajočimi ali že odraslimi otroki. Vsakič znova pa me preseneti njihova nekritičnost do alkohola (kar je v našem okolju razumljivo) in marihuane. Ob vsej pozitivni propagandi glede marihuane ni redko, da so do nje še bolj nekritični kot do alkohola. Nič nimajo proti, če jo njihovi otroci uživajo. To pa ni dobro. Mladostniki hitro postanejo zasvojeni, nefunkcionalni, njihovo razpoloženje prične nihati. Po nekaj letih tisti srečnejši razvijejo »le« panične napade, tisti »malo manj srečni« pa so v naših komunah ali v psihiatričnih bolnišnicah. Če bo ta zapis spodbudil kakšnega starša ali mladostnika k bolj kritičnemu pogledu na uživanje dovoljenih in nedovoljenih drog, bo cilj več kot dosežen.

Dr. Uroš Perko je doktoriral na Fakulteti za vede o zdravju na temo duševnih motenj v športu. Zaposlen je v Zavodu Pelikan – Karitas kot strokovni delavec v programu in konzorciju Skupnosti MOST. Članek je nastal v sklopu projekta MOST, ki je financiran s strani Ministrstva za javno upravo.

to moramo vedeti

UMETNOST STARANJA

Helena Zevnik Rozman

Ko sem bila pred leti službeno vsakodnevno v stiku s starejšimi, sem prepoznala dve veliki skupini, ki sta si med seboj diametralno nasproti. Ena je bila polna optimizma, življenjske vedrine, potrpežljivosti in izrednega notranjega bogastva kljub morda hudim preizkušnjam v življenju, bolezenskim tegobam. Druga skupina je predstavljala večne nergače, ki jim nič ni bilo dobro in so v vsem našli problem, kljub temu da je bilo zdravje zadovoljivo in so bili finančno preskrbljeni. Skratka: vse, kar se jim je dogajalo v starosti, je bilo težko, naporno, krivično.

Zakaj taka razlika?

Anselm Grün v svoji knjigi Visoka umetnost staranja (Celjska Mohorjeva družba, 2010) piše, »da se

človek stara samodejno in je od njega odvisno, ali bo staranje uspelo. Starati se dobro je zanj velika umetnost. Kdor se želi naučiti te umetnosti, se mora v teh vrlinah starosti uriti.« V nadaljevanju bi z vami podelila nekaj njegovih misli, ki nam lahko pomagajo dati starejšim tisto, kar resnično potrebujejo.

»Samo tistemu, ki brezpogojno sprejme samega sebe in pritrdi sebi, ugaja lastno življenje in samo ti sti ugaja sam sebi,« pravi Anselm Grün. Mnogi stari ljudje se veliko pritožujejo nad vsem, kar so doživeli, ali pa sprejemajo sebe samo, dokler so uspešni, potrebni, v središču pozornosti. »Očitno niso sprejeli samega sebe. V starosti zmoremo sprejeti sami sebe le, če gradimo življenje na trdnem temelju, to pomeni, če ga gradimo na Bogu ... Če človek vse življenje ve, da ga spremlja Bog, tudi v starosti lahko slavi čudovita Božja dela. Svojega pogleda ne usmerja na staranje: na pojemanje moči, na vse večjo osamljenost ... Nasprotno, tudi v starosti vidi, kaj dela Bog v njem, in pripoveduje o tem.«

Poleg tega je pomembno, da se starejši sprijaznijo s preteklostjo, nadaljuje Anselm Grün. »Preteklosti ne morejo spremeniti, lahko pa spremenijo svoj odnos do nje. Kajti star človek ne bo nikoli srečen, če se mu ne bo uspelo sprijazniti z lastno zgodovino.«

Enako velja za sprejemanje svojih mej. Mnogi starejši še vedno želijo dokazati, da zmorejo, in presegajo svoje meje pri delu, športu in še kje. Za sprejetje mej in pešanja moči je potrebna ponižnost.

Nadaljnje se je treba učiti odnosa do osamljenosti. »Osamljenost lahko sprejme le, kdor se obrne navznoter in tam doživi stik s svojim najglobljim bistvom. Pri tem se bo naučil biti trden v sebi in se bo čutil varen v Bogu. Eno vrsto pomoči, da se v lastni osamljenosti čutimo varni in sprejeti, nam lahko daje narava, druga pomoč pa je zavetje v Bogu.«

Po sprejemanju pride odpovedovanje. »Vse življenje se kar naprej odpovedujemo, na starost pa postaja to odpovedovanje vse bolj očitno in največkrat tudi bolj boleče. Odpovedati se moramo svojemu imetju, zdravju, odnosom, spolnosti, moči, lastnemu jazu ...«

»Kdor zmore sprejemati in se odpovedovati, obrodi v starosti nove sadove. Psalmist v psalmu 92 (Ps 92,13-16) izpostavi dve predpostavki za plodnost: pravičnost in vsajenost v Gospodovi hiši. Svoje korenine moram imeti v Bogu. Le tedaj bo moje drevo še naprej rodilo sadove, kljub temu da postaja telo šibkejše. Ta rodovitnost je danes opazna pri mnogih starih ljudeh,« pravi Anselm Grün. »Delo starega človeka se mora preusmeriti od stvarno funkcionalnega k bolj človeškemu. Stari ljudje, ki se zavzemajo za druge in razvijejo občutek za njihove potrebe, so bolj zadovoljni od tistih, ki se samo umaknejo vase in krožijo okrog sebe. Tako se stari ljudje pogosto kot prostovoljci vključijo

v oskrbo osamljenih in bolnih v skupnosti. Ob takšni dejavnostih razvijejo nove zmožnosti. Razumejo ljudi, ki jih obiskujejo, in najdejo prave besede v pogovoru z njimi.«

Drug način, kako lahko doživimo pestrost starosti, so konjički. »Kdor ima rad svoje konjičke, ostane notranje zadovoljen, pogosto razvija ustvarjalnost in domišljijo. Nekateri ljudje šele v starosti odkrijejo svoje spodobnosti in obilico svojega časa doživljajo kot osrečujočo. Ni jim dolgčas, pač pa svoj čas oblikujejo ustvarjalno.« Seveda obstaja še veliko dovolj smiselnih zaposlitev, kjer so potrebni. »Pri vsem tem je potrebna prava mera. Ne le, da iščejo razvedrilo, zabavo in s tem pobegnejo osamljenosti. Dejavnost zaradi dejavnosti namreč pušča za sabo notranjo praznino. Dejavnosti so izpolnjene, kadar jih opravljamo s strastjo, vanje vlagamo 'srčno kri', kadar se vanje pretaka ljubezen.«

»Da staranje uspe, je potrebna skupnost,« nadaljuje Anselm Grün. Na eni strani gre za to, da starejši gojijo stike z drugimi starimi ljudmi, negujejo prijateljstva, skupaj uživajo čas, se pogovarjajo o nekdanjih izkušnjah in si prisluhnejo. Na drugi strani pa se skupaj starati nanaša tudi na sožitje starih in mladih.

Kako se naučiti umetnosti staranja?

Župnija je najboljše medgeneracijsko središče. In če je v zadnjem času popularno, da se v naši družbi ustvarjajo medgeneracijska središča, potem lahko tudi v Cerkvi živimo to, kar je najnaravneje. Živemu organizmu, kjer se moli, posluša, dela, zavestno odpremo vrata tudi za dejavnosti, ki pomagajo vse generacije učiti umetnosti staranja. Če župnijske Karitas starejšim omogočajo, da se lahko usmerijo k sočloveku in z zavzemanjem za druge razvijejo občutek solidarnosti, lahko župnije odprejo vrata tudi za druge dejavnosti, ki popestrijo starost.

Župnik v Izoli, Janez Kobal, je na nekem predavanju rekel, da je odgovor na vsako pastoralno vprašanje: čas. Torej nameniti jim čas in jim omogočiti, da se lahko tudi družijo, razvijejo svojo ustvarjalnost, telovadijo in hkrati ob tem svoje temelje gradijo na Bogu.

Foto: Zdenka Šfiligoj

karitas mladih

PROJEKT KUHAJMO SKUPAJ SE ZAKLJUČUJE

Bernarda, Katarina, Marta in Veronika

Projekt Kuhajmo skupaj se je za letošnje leto zaključil, tako da je recept za nonine hroštole tudi zadnji, ki ga objavljamo v reviji.

10

Kot rezultat projekta je nastala knjižica receptov, ki si jo lahko ogledate na spletni strani www.youngcaritas.si/kuhajmo-skupaj/, prenesete na računalnik in seveda najpomembnejše: skupaj s svojo babico ali dedkom, vnukom ali vnukinjo poskusite zbrane recepte tudi pripraviti. Projekt Kuhajmo skupaj je bil zanimiv, drugačen in zaradi epidemioloških razmer tudi velik izziv. A punce, ki smo ga soustvarjale, in udeleženci naših aktivnosti smo skupaj dokazali, da zmoremo. Nastali so super recepti, odlično izpeljan kuharski vikend na Rakitni, pa seveda nove stkane vezi medsebojnega sodelovanja in povezovanja mladih in starejših – tako je bil glavni cilj projekta dosežen.

Do naslednjega leta in novega projekta vam mahamo in vam pošiljamo lep kuharski pozdrav!

NONINI HROŠTOLI

Zala Šeme

Sestavine:

500 g moke
80 g sladkorja
100 g masla
2 jajci
0,5 dl ruma
ščepec soli
lupina cele limone
sok ene limone
olje za cvrtje
sladkor v prahu za posip

Postopek:

100 g moke daj na stran. Preostalo moko zmešaj z ostalimi suhimi sestavinami. Dodaj naribano limonino lupino in mokre sestavine. Vse skupaj zgneti do gladke, suhe mase. Moko dodajaj po potrebi, dokler se ti testo ne prijemlje več na roke. Testo pusti počivati približno 10–15 minut.

Pomokaj delovno površino in testo razdeli na več manjših »hlebčkov«. Vsak hlebček razvaljaj na debelino približno 2 mm in z valjčkom za rezanje testa odreži pravokotnike. V sredino pravokotnikov naredi zarezo. En kot pravokotnega koščka testa zavijaj skozi zarezo. Vse testo oblikuj v opisano obliko hroštolov.

V posodo vlij vsaj 1,5 cm olja za cvrtje in ga segrej na primerno temperaturo. Ko boš hroštole začel cvreti, se olje ne sme peniti (temperatura olja je prenizka), prav tako hroštolov ne smejo prehitro porjaveti (temperatura olja je previsoka). V posodo daj toliko hroštolov, da prekrijejo dno, in jih s penovko poberi, ko postanejo zlatorumeni. Odcedi jih v posodi, v katero si že prej dal papirnate brisačke. Ko se hroštolov ohladijo, jih posuj s sladkorjem v prahu in postreži.

DOGAJA se

Na naši spletni strani najdete veliko zanimivih vsebin. Novost so kontakti koordinatorjev youngCaritas na Škofijskih karitas ali pa na primer nagradni kviz projekta Na zdravo zabavo v naravo. Preverite :)

www.youngCaritas.si

MLADI se PREDSTAVIJO

Sem Lara, prihajam iz Notranjih Goric in trenutno študiram socialno pedagogiko na prekrasni slovenski obali. Pri youngCaritas sodelujem kot animatorka na Počitnicah Biserov, pomagam pri prenovi koče na Rakitni in posnamem kakšen recept za projekt Kuhajmo skupaj.

Prostovoljstvo: Vedno me je veselilo delo z ljudmi, zato sem že v osnovni šoli začela prostovoljno sodelovati pri različnih dejavnostih in sejnih ter mlajšim otrokom pomagati pri učenju in pisanju domačih nalog. Tudi ko sem prišla v srednjo šolo, sem s tem delom nadaljevala. Že peto leto intenzivno sodelujem kot prostovoljka pri Karitas, kjer se udeležujem različnih projektov, priprav ter delavnic, na katerih nas pripravljajo na letovanje Počitnice Biserov. V teh projektih sem spoznala različne ljudi, ki so mi predstavili še več prostovoljnega dela. Postala sem animatorka na oratoriju, počitniških varstvih ter začela nudila pomoč pri organizaciji in animaciji otrok na letnih plesnih predstavah KGBL-ja v Cankarjevem domu. Prostovoljstva ni nikoli preveč, zato sem se že večkrat udeležila festivala Igraj se z mano za otroke s posebnimi potrebami.

Hobiji: Ne vem, če imam najljubši hobi oziroma če hobije sploh imam. Rada pa pokosim travo, »pošraufam« omaro, zabrenkam na kitaro, gledam Našo malo kliniko in imam zelo glasen solo koncert v dnevni sobi. Najraje pa zavihtim kuhalnico in kaj dobrega skuham.

Najljubša hrana: Po duši sem gurmanka, zato mi je vsaka hrana pravo gurmansko doživetje. Še vedno pa najraje z vilicami sežem po najboljši domači mamičini lazanji.

Najljubši kraj za izlet po Sloveniji: Predmeja.

Najljubša pesem: Čuki: Sončni žarek.

Najljubši kotiček, kjer se sprostiš: Topel kamin s skodelico vročega čaja, sveže pečeni piškoti, zvoki kitare ter sproščen pogovor s prijatelji.

Najljubša slovenska beseda: ŽURBUS ☺.

11

PRED PRAZNIKOM VSEH SVETIH

Mlada Karitas Bovec in mentorica Magda Kenda

Mladi v Karitas v Bovcu smo sredi Bovca pripravili dobrodelno akcijo, poimenovano: Kamen iz narave za naše drage.

V zameno za darove ljudi smo ponudili okrašene kamenčke, sveče Karitas, zgibanko misli in molitev. Na grob položimo kamen in za pokojne pomolimo:

*Svojo molitev ti dam, naj bo kakor kamen,
izklesan za svetišče!*

*Z njo prosim Boga, naj te vedno obišče,
ko mislil bom nate,
naj bo vedno s teboj.*

Darove, ki smo jih prejeli, bomo razdelili pomoči potrebnim družinam na Bovškem.

Iskreno se zahvaljujemo vsem darovalcem in vsem, ki ste nam pri pripravi stali ob strani in nam pomagali, g. Viljemu za pripravo zgibanke, sodelavkam ŽK Bovec in županu Občine Bovec, ki nam je omogočil prostor za izvedbo.

3. DELOVNA AKCIJA YOUNGCARITAS MARIBOR

Florjan Ungar

YoungCaritas Maribor je v petek, 5. 11. 2021, v Veliki Polani v sklopu programa Delovna akcija izvedla drugo delovno akcijo v sodelovanju z Zavodom Karion – Dom Danijela Halasa Velika Polana. Teden dni pred delovno akcijo smo opravili ogled del, kjer smo analizirali, kaj vse potrebujemo. V petek smo se ob 13. uri odpravili iz Maribora proti Veliki Polani, kjer smo uredili in osvežili dve gredici ob vstopu v Dom Danijela Halasa. V treh urah dela smo gredici očistili, na novo nasuli zemljo, posadili zelenje, vse skupaj pokrili s folijo in nato nasuli kamenje. Ob koncu delovne akcije nas je čakala večerja.☺

Na delovni akciji nas je bilo pet prostovoljcev, pomagali so nam tudi stanovalci in zaposleni iz Doma Danijela Halasa. Delo je potekalo v lepem in sproščnem vzdušju, ki se je prepletalo s harmonijo starejših in mlajših generacij. Obenem smo delo izkoristili za medgeneracijsko rast, ki pomlaja starejše in z modrostjo starejših spodbuja ter krepi mlajše.

na obisku

NA OBISK V DOM OB SAVINJI S SODELAVCEM DAMJANOM

Barbara Godler

Gospod zdravi potrte v srcu in obvezuje njihove rane (Ps 147,3)

V mesecu septembru smo se v ŠK Celje na pobudo Doma ob Savinji vključili v program pomoči starejšim, ki bivajo v tem domu. Vključili smo se predvsem zaradi trenutnih razmer glede virusa covid, saj so zaradi te situacije mnogim starejšim težje dostopne nekatere storitve. Starejši potrebujejo spremstva do zdravstvenih ustanov, trgovin.

Spremljanje do storitev je več kot le to. Starejši ljudje radi pripovedujejo zgodbe iz svojega življenja, in da

lahko zgodbe delijo, jim ogromno pomeni. Sodelavec Damjan Žveplan o svojem delu v domu pripoveduje:

»Gospa, ki smo jo spremljali k zobozdravniku, je z nami delila svojo življenjsko zgodbo. V primarni družini je bilo 12 otrok. Vsi bratje in sestre so že pokojni. Prav tako so pokojni vsi njeni otroci. Nima nikogar več, ostala je popolnoma sama in ta samota, ki jo doživlja, je neizprosna, boleča, prazna in siva. Drugače ne zna opisati. Kot da ne čuti ničesar več in ne vidi smisla živeti.«

Starejši živijo precej samostojno, niso odvisni od pomoči zaposlenih. Vseeno pa ta njihova samostojnost ne pomeni, da imajo moč in voljo sami obiskati trgovine, zdravnika ali se odpraviti na sprehod.

Starejši, ki bivajo v tem domu, so precej dobro prekrbljeni z družabništvom naših prostovoljcev. Kljub temu pa povedo, da imajo radi ob sebi nekoga, ob katerem se počutijo varne in sprejete. Pridejo dnevi, ko se počutijo kot osamljene duše, ki želijo, da se nekdo pogovarja z njimi, jih objame.

Nadalje Damjan pripoveduje, da si brez težav predstavlja, da bi to bila njegova služba. To bi lahko izvajal na vsak dan, ker mu je to delo res v veselje in čast, saj ve, da je naredil nekaj zelo dobrega, in ob tem tudi sam osebnostno raste. Ljudje imajo različne potrebe. Starejši potrebuje varnost in za to varnost Damjan čuti, da jo lahko starejšim da. Večinoma so uporabnice pomoči ženske. Nimajo več zakoncev, so vdove. Določene še imajo otroke, vendar tudi tu nastane težava, saj tudi ti starejši otroci živijo svoj tempo življenja, ki jim ga ne gre zameriti.

Ta storitev, ki jo ima možnost opravljati v koronačasu, se mu zdi odlična ideja. Storitve je tudi priložnost, kako preživeti več kvalitetnega časa. Svež zrak, sprehod, druženje, pogovori. Doprinos prostovoljcev Karitas v domu je neprecenljiv. Ob tem Damjan omeni, da je potreb po domovih veliko več, kot lahko nudimo pomoči. Tega bi moralo biti vsekakor več. Tu gre seveda tudi za zaupanje med prostovoljci in starejšimi uporabniki, ki je zelo pomembno, če želimo ohraniti pristen, dostojanstven odnos. Na mesec se opravi približno 10 storitev.

Sam se večkrat zamisli, kako bo, ko bo v letih teh starejših. Bo imel koga ali bo sam? Bo kdo govoril z njim in poskrbel zanj, če bo to potrebno? Upa in si želi, da bi bilo tako.

»KDOR HOČE PREVEČ, NE STISNE NIČ!«

dr. Jurij Bizjak

»Zmernost, ki jo živimo svobodno in zavestno, nas osvobaja. Ne pomeni manj življenja ali manj moči, temveč vse kaj drugega.«

papež Frančišek, Hvaljen, moj Gospod

Samo približno se spominjam zgodbe o lakomnem hlapcu, ki mu je veleposestnik obljubil, da mu bo odstopil toliko zemlje, kolikor je bo v enem dnevu obhodil in do sončnega zahoda sklenil krog obhoda.

Hlapec je zjutraj zgodaj vstal in takoj krenil na pot. Pred seboj je videl najprej širna polja, posejana z različnimi poljščinami, in je na široko zastavil svojo pot. Potem je zagledal bujne sadovnjake, posajene z vsakovrstnim sadnim drevjem, in je svojo pot usmeril okrog njih. Nato je zagledal rodovitne vinograde, zasajene z vsakovrstnimi žlahtnimi trtami. Škoda bi jih bilo izpustiti in je pospešil korak, da bi jih pridružil sadovnjakom in žitnim poljem. Stopil je še hitreje in zagledal prostrane zelene pašnike s tropi drobnice in čredami govedi; zdaj je pravi čas, je pomislil in se pognal okrog njih. Potem so bile pred njim še številne ograde konj in žrebcev in kobil in mladih konjičkov. In za njimi še obsežni senčnati gozdovi, polni lepega drevja in dragocenega lesa ...

Ves zamišljen in zagledan v zemljišča in njihove pridelke pa je hlapec pozabil pogledati tudi proti nebu in na sonce, ki je v tem času šlo čez poldan in se že spuščalo proti svojemu zahodu. Hitro se je obrnil proti svojemu izhodišču in tekel na vso moč, da bi pred zahodom sonca sklenil krog obhoda in dobil v last obljubljena zemljišča. Ko pa je ves zadihan in izčrpan bil že čisto blizu cilja, je sonce šlo za goro in ga pustilo praznih rok!

»Kdor hoče preveč, ne stisne nič!« Papež Frančišek nas spodbuja: *»Krščanska duhovnost predlaga drugačno razumevanje kakovosti življenja. Vabi nas k preroškemu in kontemplativnemu slogu življenja, ki je sposobno globokega veselja, ne da bi bili obsedeni z razbrzdano porabo. Pomembno je sprejeti star nauk, ki ga najdemo v raznih redovnih izročilih pa tudi v Svetem pismu ... Krščanska duhovnost spodbuja k rasti v zmernosti in k uživanju v malem«* (Hvaljen, moj Gospod, 222).

Modri Agur prosi Gospoda v Pregovorih: *»Za dvojce te prosim, ne odrekaj mi tega, preden umrem: Hina-vščino in lažnive besede oddalji od mene, ne dajaj mi ne revščine ne bogastva, dodeluj mi moj kos kruha, da te, presit, ne zatajim in rečem: 'Kdo je Gospod?' ali da obubožam ne kradem in ne skrunim Božjega imena«* (Prg 30,7-9).

Tudi pri nas pogosto slišimo, da smo pod pragom revščine in na robu preživetja. Po drugi strani pa je vsem dobro znano, da v Sloveniji vsako leto vržemo v smeti do 150.000 ton hrane, to je okrog 70 kg na prebivalca: Tudi to je lahko tista razbrzdana poraba, ki jo omenja papež. Modri Salomon pravi: *»Kdor je sit, tepta čisto strd, kdor je lačen, mu je vse grenko sladko«* (Prg 27,7).

Kako blagodejen je Davidov psalm: *»Gospod, moje srce ni ošabno, moje oči niso prevzetne. Ne pristopam k prevelikim delom, ne k takšnim, ki so pretežka zame. Popolnoma sem potolažil in pomiril svojo dušo. Kakor dojenček pri svoji materi, kakor dojenček je v meni moja duša. Izrael, čakaj na Gospoda od zdaj in na veke«* (Ps 131).

Prerok Mihej je na kratko povzel vso modrost: *»Oznanil ti je, o človek, kaj je dobro, kaj Gospod hoče od tebe: Nič drugega kakor da ravnaš pravično, da ljubiš usmiljenje in ponižno hodiš s svojim Bogom«* (Mih 6,8). Bogat je tisti, ki je zadovoljen s tem, kar ima! Kdor se bojuje za svoje pravice, ni nikdar svoboden, ker vedno naleti na koga, ki mu krati njegove pravice!

VREDNOTA SOLIDARNOSTI

papež Frančišek

Vir: Vsi smo bratje, okrožnica papeža Frančiška o bratstvu in družbenem prijateljstvu, Založba Družina

**Odlomek je iz tretjega poglavja:
Načrtovati in ustvarjati odprti svet**

Izpostaviti želim solidarnost. »Ta moralna krepost in to socialno nagnjenje, ki sta sadova osebnega spreobrnjenja, zahtevata sodelovanje s številnimi posamezniki, odgovornimi za vzgojo in izobrazbo. Moja prva misel velja družinam, ki so poklicane k osnovnemu in neodločljivemu vzgojnemu poslanstvu. So prvi prostor življenja in posredovanja vrednot ljubezni in bratstva, sožitja in medsebojnega deljenja, pozornosti in skrbi za druge. So tudi najugodnejše okolje posredovanja vere, začeni s prvimi najpreprostejšimi znamenji pobožnosti, ki jih matere učijo otroke. Tudi vzgojitelji in učitelji v naporni službi vzgoje in otroškega ter mladinskega izobraževanja po šolah in raznih otroških in mladinskih zavodih se morajo zavedati, da ima njihova človeška odgovornost moralno, duhovno in socialno razsežnost. Vrednote svobode, vzajemne-

ga spoštovanja in solidarnosti je treba posredovati od najnežnejšega obdobja naprej. (...) Tudi delavci na področju kulture in sredstev družbenega obveščanja se morajo zavedati odgovornosti na področju vzgoje in izobraževanja, zlasti še v sodobnih družbah, v katerih je dostop do sredstev informiranja in komuniciranja vedno bolj prost.« (iz poslanice za 49. svetovni dan miru 1. 1. 2016)

14

V teh časih, ko se zdi, da vse razpada in se razkrajja, je dobro spodbujati k solidarnosti, ki se rojeva iz odgovornosti do neboljanih, iščočih skupno usodo. Solidarnost se dejansko krepi v služenju, ki ima lahko najrazličnejše oblike skrbi za druge. **Služiti pomeni »v dobršem delu skrbeti za neboljene. Služiti pomeni skrbeti za tiste po naših družinah, v naši družbi, v našem narodu, ki so slabotni.«** Pri tej nalogi je ob pogledu na slabotnejše od sebe vsakdo sposoben »pozabiti na svoje zahteve, pričakovanja, na željo po vsemogočnosti. (...) Služenje gleda vedno bratu v obraz, se ga dotika, čuti njegovo bližino, v nekaterih primerih »podoživlja« njegovo stanje in išče primerne pomoči. Zato služenje ni nikoli ideološko, ker ne služi idejam, temveč ljudem.«

Zadnji med nami na splošno »uresničujejo tisto tako značilno solidarnost, ki je v navadi med trpečimi, reveži, na katero pa je, kakor se zdi, naša civilizacija pozabila ali želi nanjo pozabiti. Beseda solidarnost seveda ne ugaja vedno; rekel bi, da je tu in tam razglašena za grdo, saj je ni dovoljeno uporabljati. A solidarnost pomeni veliko več kot kakšno občasno darežljivost. Je oblika mišljenja in delovanja v obnebiju skupnosti, v obnebiju pravice slehernega življenja do izkoriščanja skupnih dobrin, ne le za nekatere. Je tudi boj zoper vzroke struktur neregularnosti, neenakosti, pomanjkanja dela, obdelovalne zemlje in doma, kratenja socialnih in delavskih pravic, le nasprotovanje uničevalnim posegom denarniškega imperija (...). V najglobljem pomenu besede je solidarnost pisanje zgodovine in tega, kar delajo ljudska gibanja.«

Ko govorimo o skrbi za skupni dom, našo Zemljo, se sklicujemo na tisto najmanjšo mero veselja (za) vesti in zavzetosti za vzajemno skrb, ki jo človek še premore. Če ima namreč vode na preostajanje in z njo varčuje z mislijo na človeštvo, počne to zato, ker je dosegel moralno raven, ki mu omogoča, da gre onkraj sebe in skupine, ki ji pripada. To je nadvse človekoljubno! Ta isti odnos od nas zahteva, da priznamo pravice vsakega človeškega bitja, čeprav je bilo rojeno onstran naših meja.

KLIC DOBROTE 2021

Letošnji **koncert Klic dobrote za družine v stiski**, ki je potekal v sredo, 24. novembra 2021, je ob neposrednem prenosu pred televizijske ekrane in radijske postaje privabil ljudi, ki imajo radi glasbo in radi pomagajo. Tudi letos je bil glavni namen dobrodelnega koncerta zbiranje sredstev za pomoč slovenskim družinam v stiski, za kar se je **do konca redakcije zbralo že 368.271,00 €**. Akcija zbiranja za družine v stiski se bo nadaljevala do konca leta.

Msgr. Alojzij Cvikel, predsednik Slovenske karitas, je zapisal: »Karitas, medsebojna pomoč, sprejemanje, solidarnost bo vedno spremljala človeka. Je v vsakem času pokazatelj, koliko smo blizu drug drugemu. Oblike pomoči pa se spreminjajo. To smo globoko začutili tudi pri pomoči ljudem v zadnjih dveh letih. Tako vidim tudi Karitas kot tisti kvas v družbi, ki daje pravi okus in predvsem človeku konkretno pomaga takrat, ko potrebuje pomoč. Karitas je dih, »srce« širše skupnosti.«

Pomoč družinam pa je še kako pomembna za lažjo premostitev različnih težav. Materialna pomoč, pomoč pri plačilu osnovnih položnic, nakup kurjave, svetovanje ... Vse to je delo sodelavcev in prostovoljcev Karitas.

»Po telefonskem pogovoru z vami vam pošiljam prošnjo za pomoč za našo družino. Sem poročena, z možem imava štiri otroke. Potrebujeva pomoč za oblačila, hrano in položnice. Zaradi korona situacije se nam je vse obrnilo, morala sem zapreti salon, tako so se mi nabrale položnice. Otroci potrebujejo zimsko oblačila in obutev. In če bi bilo možno tudi hrano. Mož je hudo bolan in zaradi tega je nezmožen za delo. Trenutno čakamo na odločbo centra za socialno delo. Trenutni prejemki, ki jih imamo, so otroški dodatki v višini 386 evrov. Hvala, lep pozdrav.« Zgodba družine, ki jo je v teh dneh prejela ena izmed Karitas. Podpornih zgodb, ki jim Karitas prisluhne in priskoči na pomoč, je še veliko. Za vsako zgodbo pa stojijo obrazi očetov, mater, otrok, ki skupaj s Karitas iščejo rešitve upanja.

Letošnje geslo **»SRCE, ki sprejema«** nas opozarja na osnovno človeško potrebo po bližini. Spodbuja nas, da se ustavimo in si vzamemo čas za drugega človeka. Da mu prisluhnemo, posvetimo vso pozornost in ga sprejmemo tudi v njegovi drugačnosti. Vabi nas tudi, da odgovorimo s solidarnostjo, prijazno besedo, darovi ali prostovoljstvom pri pomoči ljudem v stiski.

Slovenska karitas se zahvaljuje vsem dobrotnikom, podjetjem in posameznikom, ki bodo mnogim družinam prinesli toplino v njihove domove. Iskrena zahvala vsem nastopajočim pevcem in glasbenikom za **dobroto in solidarnost z 20.000 družinami v**

Foto: Tatjana Splichal

stiski, ki jim Karitas pomaga v različnih programih pomoči. Soliste: Klaro Avšič, Nuško Drašček, Mojco Bitenc Križaj, Ireno Yebuah Tiran, Estero Stojko, Omarja Naberja, Petro Kodba, Nežo Močnik, Simona Zgonca, Evo Hren in sodelavce Radia Ognjišče na današnjem koncertu spremlja komorna zasedba Simfoničnega orkestra Cantabile, pod vodstvom dirigenta in ustanovitelja Marjana Gdadolnika. Veseli smo, da so se danes tudi simfoniki Cantabile, band, solisti in Kvatropirci, Ansambel Saša Avsenika pridružili prostovoljcem, ki brez honorarja nastopajo na tem odru za dober namen. Iz studia v Ljubljani sta v družbi mladih prostovoljcev Karitas, skavtov, Dejana Fabčiča in **s. Romane Kocjančič**, ki so sprejemali telefonske klice, dogodek povezovala **Bernarda Žarn** in **Jure Sešek**. Za nasmech pa je poskrbel **Žiga Bunič**.

Zahvaljujemo se tudi vsem radijskim postajam, časopisnim hišam in spletnim portalom širom po Sloveniji, ki so v mesecu novembru širili glas o dobrodelnem koncertu in vabili na dogodek. Imena medijev so objavljena na www.karitas.si/akcije/klic-dobrote.

Dobrodelna akcija Klic dobrote bo potekala do konca koledarskega leta. Vsi, ki bi še želeli darovati, to lahko storijo na telefonski številki 01/300–59–60, na spletni strani Slovenske karitas www.karitas.si ali z neposrednim nakazilom na: Slovenska karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana, TRR: SI56 0214 0001 5556 761, namen: Klic dobrote, Koda namena: CHAR, Sklic: 00 3514.

Veseli smo, da lahko skupaj pomagamo družinam v stiski po vsej Sloveniji. Iskrena hvala vsem za solidarnost, prostovoljno delo in čas, ki ga namenite za sočloveka!

Naj zaključim z zgodbo gospe, ki je od Karitas prejela pomoč. »Pred kratkim sem izgubila službo zaradi COVID-19. Težko shajam iz meseca v mesec. Od znanke sem dobila informacijo, da neprofitna organizacija KARITAS pomaga ljudem v stiske. Zelo hudo mi je bilo prositi za pomoč (sem zdrava, roke, noge imam ...). Potrebovala sem nekaj časa (cca. 3 mes.), ker

sem zelo vztrajna. Le moja vztrajnost in samozavest sta nekega dne rekli, da potrebujem pomoč. Istega dne sem s težkim srcem prišla po pomoč. Povedala sem o stiski (imela sem dokazila: odločbo, kopije položnic). Sprejeli so me s prijaznostjo ter toplimi besedami, tako kot piše Pavček, da si SONCE in so drugi tudi SONCE. V kratkem času sem na svoj naslov dobila potrdilo o poravnanim plačilu položnice. Od sreče sem se razjokala. Bila sem tako hvaležna kot mali otroček, ko mu mamica reče: imam te rada do zvezdic in nazaj. Povem, kot je pisal pisatelj Tone Pavček: NA SVETU SI, DA SAM SI SONCE in SONCE – to je ta organizacija KARITAS! LJUDJE DELAJO S SRCEM!«

NAŠLI SMO SE V VESELJU DO KOLES IN NARAVE

Andreja Verovšek in Danilo Jesenik Jelenc

Na vsake toliko časa se zgodi odziv na stisko ljudi, ki preseže vsa pričakovanja in zaživi svojo zgodbo. Letošnja izkušnja dela v kolesarski delavnici – ali kolesarski kuhinji, kot ji pravijo – je takšen odziv. Je lepa in srčna zgodba, ki se je dogajala letos jeseni in jo tukaj delimo z vami.

Za kolesarskega mojstra Andreja Jakila sva prvič slišala, ko je za našo pisarno na Slovenski karitas popravil kolo, s katerim se vozimo na sestanke po mestu. Ponovno smo se našli, ko sva iskala učno bazo za udeležence pilotnega projekta *INVOLVED – korak dlje*, ki vključuje socialno izključene dolgotrajno brezposelne. Takoj smo našli stične točke: željo delati dobro, prispevati dobro v skupnost, ljubezen do narave, veselje do raziskovanja in stalnega učenja ter skrb za okolje.

Kmalu smo se začeli dogovarjati in vsak je prispeval nekaj. Mojster Andrej je na skupno mizo ustvarjanja dal svoje znanje in prostor – kolesarsko delavnico, midva kot vodji projekta sva dodala organizacijske sposobnosti in povabila dolgotrajno brezposelne, ki

16

Na voljo je bilo vse: velik prostor za popravila, pravo orodje in rezervni deli. Lahko smo začeli z učenjem in kmalu pokazali tudi prve rezultate.

Na zalogi smo imeli nekaj koles, mnoga smo dobili s čistilnimi akcijami po kolesarnicah in garažah. Ščasoma so nam ljudje tudi sami pripeljali odslužena kolesa.

iščejo pristočasne aktivnosti, da bi osmislili dan in okrepili svoje veščine. Postali so naši prostovoljci in prispevali svojo dobro voljo ter vsak po dve roki, ki sta pomagali urejati delavnico in popravljati odslužena kolesa.

Vsak skriva mnogo talentov

V delavnico so po dogovoru in urniku prihajali z željo, da se naučijo popraviljanja kolesa, da bi bili koristni, da bi naredili nekaj dobrega ali pa si samo krajšali čas. Največkrat so to bili dolgotrajno brezposelni, ki se soočajo še z zasvojenostmi, brezdomstvom ali težavami v duševnem zdravju. Mnogi že veliko let niso bili v službi, nekateri so tudi bili popolnoma izolirani iz družbenega življenja in so se borili z osamljenostjo ter pomanjkanjem motivacije in smisla. Ko so se srečali s kolesarskim mojstrom in ekipo projekta, so številni v sebi našli veselje do ročnega dela in razvoja svojih spretnosti. Neverjetno, vrnila se jim je tudi motivacija in veselje do življenja.

Pod mentorstvom in ob učenju drug od drugega so kolesa, ki bi sicer obležala v kotih garaž ali pristala na smetišču, dobila novo priložnost in se ponovno zapeljala po cesti.

Dobro se z dobrim vrača

Kolesarski mojster, ki nam je ponudil poligon za učenje in tudi zabavo, je upokojeni ljubitelj koles(arstva), ki s popraviljanjem in predelavo odslu-

ženih koles prispeva k varovanju okolja. Podaljšuje jim življenjsko dobo ter skrbi, da s svojo edinstvenostjo bogatijo in kažejo zgodbe prevoženih poti.

Na začetku je k sodelovanju pristopil zaradi želje pomagati ljudem. Kasneje je spoznal, da tudi njega delo s prostovoljci osrečuje in mu osmišlja življenje. Pravi, da se človek v zreli starosti začne spraševati o dediščini, ki jo bo zapustil. Tudi njemu se je to zgodilo in vedel je, da želi predati svoje znanje, ki si ga je nabral v večdesetletni praksi.

»Obnovljena kolesa prodamo za simbolno ceno, prenekaterega pa podarimo, če si ga človek ne more kupiti sam. Sredstva od prodaje porabimo za delovanje delavnice in nove rezervne dele,« svoje poslanstvo pojasni Andrej Jakil in je hvaležen, da smo se našli v projektu INVOLVED, ki ga v Ljubljani izvaja Slovenska karitas in je financiran s sredstvi evropskega programa čezmejnega sodelovanja Interreg.

Če želite izvedeti več o kolesarski delavnici, ki je mnogo več kot to, lahko pokličete na telefonsko številko 040 464 340 ali pišete na e-naslov:

info@karitas.si.

Mnoga kolesa so bila zelo dotrajana in neuporabna. Na vsakem se je našel vsaj kak uporaben kos. Treba ga je bilo očistiti, namazati z oljem, in vrnil se je na svoje mesto na kolesu.

Praviloma je vsak popraviljal svoje kolo. Včasih so za delo poprijele štiri roke. Od izmenjave izkušenj in idej, kako rešiti situacijo, se je kar isknilo

celje

ZDRAVILNA BESEDA

Katja Pečovnik Hadžić

V petek, 22. 10. 2021, popoldne smo sodelavci Župnijske karitas Vransko zapustili oblačno in deževno Savinjsko dolino ter se odpravili na vsakoletne duhovne vaje, tokrat v Sončno hišo v Portorož. Kljub bolj oblačnemu vremenu so bila naša srca napolnjena z veseljem in pričakovanji, saj je za nas to dragocen čas za kratek odmik od vsakodnevnih zadolžitvev. Naše duhovne vaje so namenjene temu, da si vzamemo čas, ko smo lahko sami s sabo, ko smo lahko z Bogom, in tudi za medsebojno druženje, globlje spoznavanje sebe ter za podelitev življenjskih preizkušenj.

Naša voditeljica Helena Golob je letošnje duhovne vaje pripravila po programu Zdravilna beseda. Sodelavci Karitas iščemo vir zdravilnih besed v Svetem pismu, kjer nas Bog s svojo besedo vodi skozi življenje, nas zdravi in tolaži.

Ob pogovoru o različnih življenjskih zgodbah in Božji besedi smo razmišljali o tem, kako se soočamo z različnimi izgubami, kot so: izguba bližnjega, izguba

službe, izguba veselja do življenja, izguba upanja, izguba vere vase, razpad zakona ...

Na vprašanja: »Kakšna pričakovanja imamo do drugih ljudi in tudi do Boga, ko smo v stiskah? Kaj je tisto, kar nas tolaži in pomiri ob stiskah? Kako se soočati z žalovanjem? Ali zmoremo odpustiti? Kdaj težje odpustimo? Zakaj je treba odpustiti? Kako lahko odpustimo drugemu in sebi?« smo si skušali odgovoriti tudi z ogledom filma Koliba (*The Sack* – 2017).

Sobotni dan je hitro minil, čeprav smo razmišljali o težkih stvareh – takih, o katerih lahko spregovorimo le v okolju, kjer si zaupamo in se počutimo varne. Ta dan smo si vzeli čas tudi za sprehod ob obali, kjer nas je grela jesensko sonce in rahlo »kuštrala« burja.

Duhovne vaje smo zaključili v nedeljo s sveto mašo v cerkvi Device Marije Rožnovenske v Portorožu.

Po kosilu smo se odpravili proti domu. Med potjo smo obiskali terapevtsko stanovanjsko skupnost Vrtnica, kjer bivajo moški, vključeni v program, namenjen socialni rehabilitaciji oseb s težavami zaradi zasoječnosti z alkoholom z namenom ureditve lastnega življenja. Predstavili so nam posestvo, živali, bivanjske prostore. Z nami so delili svoje življenjske preizkušnje in poti, ki so jih vodile v odvisnost. V skupnosti si pomagajo med seboj, se tolažijo, iščejo rešitve, da bi ponovno zaživel svobodno in človeka vredno, dostojno življenje.

Po ljudski govoricu so **prosim, hvala in oprosti** tri čudežne besede. Naše poslanstvo je delo z ljudmi v stiskah, v različnih življenjskih preizkušnjah, zato je še posebej pomembno, da so naše besede, s katerimi se medsebojno tolažimo, spodbujamo in iščemo rešitve, blagodejne in zdravilne za srce in dušo.

Kolesa smo najprej očistili, zamenjali izrabljene dele in uredili, da so delovala brezhibno.

Kolesa smo fotografirali in objavili oglase. Z denarjem od prodaje smo kupili nov potrošni material, kot so na primer zavore, jeklenice, zračnice, gume, ki se iztrošijo in postanejo neuporabne.

koper

KROMPIRJEVE POČITNICE V ŽIVO ...

Tatjana Rupnik

18

Čeprav so bile letošnje krompirjeve počitnice do zadnjega negotove, smo se skupaj s starši odločili, da jih izvedemo v živo. Pričakovali smo majhen odziv, a na koncu se nam je pridružilo 36 otrok iz različnih krajev v Vipavski dolini. Za tiste, ki žal niso mogli biti prisotni v živo, smo pripravili tri srečanja po Zoomu. Na ta način so se našega počitniškega varstva udeležili otroci iz celotne koprške Škofije od Tolmina do Ankarana – in prav je tako. Veselje ob ponovnem srečanju v živo je bilo veliko. Z nekaterimi smo se srečali prvič po letovanju v Soči.

In kaj vse smo počeli? Zaradi trenutne situacije smo veliko aktivnosti izpeljali na prostem. Hvala Bogu, da nam je v tem tednu dal lepo vreme, čeprav nas je pošteno prepihalo. Če ne bi bilo naše vipavske burje, bi verjetno imeli dež, zato se nismo kaj veliko pritoževali, saj smo je že vajeni.

Prvi dan smo namenili spoznavanju, športnim in družabnim igram, imeli smo tudi ustvarjalno delavnico, kjer smo risali na kamne, ki smo jih na praznik vseh svetih odnesli na grobove svojim najbližjim in s tem prispevali k varovanju narave. Še prej smo kamne šli iskat v strugo hudournika Bela. Nato smo se podali na dolg sprehod, kjer smo se pogovarjali o Teodoziji bitki – ravno zato, ker nas je burja premetavala po poti. Hm, kako je moralo biti takrat, ko je lomila puščice in ščite! Popoldan pa smo z otroki po Zoomu izdelovali bučo iz papirja, se pogovarjali, poslušali glasbo in se igrali igro ime, priimek, mesto ...

Drugi dan smo dali poudarek kulinariki, delali smo torto brez peke. Otroci so pri tem zelo uživali. Steпали smo smetano, rezali jagode, topili želatino, drobili piškote in vsi komaj čakali, da bo torta pripravljena na pokušino, a zato je bilo treba počakati kar nekaj ur. Preostali čas smo namenili igri, pogovoru, druženju.

Že je bila pred nami sredina počitnic, namenjena pohodu. Šli smo v Sanabor, ki leži v ozki dolini med Colskim višavjem in Nanosom. Kako lep je občutek,

ko po strmi poti prideš do razgledišča. Tam se odpre čudovit razgled na vas in na cerkev, ki je med domačini znana kot »Sv. Danijel na jezeru«, saj naj bi po ljudskem izročilu tu nekoč ležalo jezero. A kmalu smo se morali odpraviti nazaj v dolino, saj nas je čakalo kosilo – pica. Na igrišču smo do odhoda igrali še živi »človek, ne jezi se«. Zanimivo je bilo. Popoldanske aktivnosti po Zoomu pa so bile namenjene izdelavi origami kače. Malce s težavo, a smo jo naredili. Vmes smo se pogovarjali o počitnicah in poslušali glasbo.

Četrtek smo spet preživeli v naravi. Odšli smo na pohod v Budanje. Najprej smo si ogledali muzej, ki so ga opremili krajanji sami. Nahaja se v prostorih nekdanje osnovne šole, ki prikazuje vas in pomembne domačine skozi čas. Krajanke in krajanji so sami prispevali predmete, ki so jih očistili in lično postavili v muzejsko zbirko. Ta šteje več kot 500 predmetov, zaobjema pa tudi razstavo posnetkov in starih fotografij. G. Edo Krašna je otroke navdušil, saj so lahko v rokah držali pravo sabljo in imeli na glavi čelado. Po končanem ogledu smo šli še v Športni park Budanje, kjer smo pomalicali in iz sebe spravili odvečno energijo, ki se je nabirala v muzeju. Tudi ta dan je hitro minil, in že je bil pred nami zadnji dan počitnic.

V petek je bila na vrsti tombola, ki so jo otroci ves teden pričakovali. Kar nekaj časa smo čakali na zmagovalca, ki je za nagrado dobil sladko presenečenje. Nato smo imeli ustvarjalno delavnico, kjer smo izdelovali buče iz filca. Bilo je zelo zanimivo in otroci so uživali. Preostanek časa smo se na igrišču igrali različne igre. Popoldan smo se poslovili od otrok, ki so počitniški program obiskovali po Zoomu. Izdelovali smo svečke iz papirja. Tudi tem otrokom je bil program zelo všeč, a upamo, da se naslednjič vidimo v živo.

Teden je zelo hitro minil. Hvaležni smo, da smo kljub razmeram lahko program izpeljali v živo. Veselimo se že naslednjih počitnic, da se bomo lahko družili, igrali, kuhali, ustvarjali, se imeli lepo.

UMETNIKI ZA KARITAS V MOZIRJU

Marjana Plesničar Jezeršek

V mesecu novembru si je bilo slike z lanske kolonije Umetniki za Karitas, na kateri so umetniki ustvarjali pod geslom *Vi ste luč sveta*, mogoče ogledati v Knjižnici Mozirje. 21. oktobra smo se udeležili odprtja razstave. Toplo sta nas sprejeli ga. Vladka Planovšek, ki je razstavo v prostorih knjižnice tudi čudovito postavila, in direktorica Knjižnice Mozirje, ga. Petra Šinko Poljanšek. Z zanimivima glasbenima nastopoma, klavirskim in pevskim, sta dogodek popestrila učenec in učenka Glasbene šole Mozirje, poučen, navdihujoč nagovor o umetnosti pa je pripravil tudi g. dekan in mozirski župnik Sandi Koren. Avtorje in njihova likovna dela je slikovito predstavila strokovna sodelavka Umetnikov za Karitas, likovna kritičarka, ga. Anamarija Stibilj Šajn. Prijeten kulturni dogodek, ki je sporočilo lepega in dobrega ponesel tudi ob reko Savinjo. Hvala vsem, ki ste sodelovali!

Razstava se v novembru seli v prostore Ministrstva za obrambo v Ljubljani, potem pa naprej.

Še vedno si jo lahko ogledate tudi na spletu, na naslovu <https://umetniki-za-karitas.rkc.si/>, in če vas katero od del pritegne, se je mogoče dogovoriti, da si ga na tak ali drugačen način ogledate in se prepričate, da je namenjeno prav vam.

DARUJEMO SVOJ ČAS, SVOJE ROKE IN SRCA ZA POMOČ LJUDEM V STISKI

Eva Kodrič

Družabno srečanje sodelavcev Škofijske karitas Koper v Strunjanu

Pred dobrim letom se je naše življenje temeljito spremenilo. Ravno zato je bilo povabilo na družabno srečanje v Strunjanu toliko bolj dobrodošlo. Že program srečanja nas ni pustil ravnodušnih: vsega po malem, predvsem pa se v prijetnem okolju naučiti lepot za telo in dušo.

Zbrani iz cele Primorske smo se v petek, 5. 11. 2021, srečali v Strunjanu, začeni s sveto mašo, ki jo je daroval škof Jurij Bizjak ob somaševanju g. Bojana. Sledil je pozdrav g. Tihomirja in nagovor g. škofa, ki ga na kratko povzemam. Dotaknil se je poslanstva Karitas, ki je prenašanje bremena drugih. Tako kot Jezus, ki je nosil naš križ, in ne svojega. Izhodišče dobrotelčnosti je veselje, da so naša imena zapisana v nebesih. Dobrotelčnost se najbolj »splača« prav v primeru, ko ne dobiš povračila. Tudi spoznanje, da nekdo darovanega ne porabi ustrezno, nas ne sme odvrniti od dobrotelčnosti. Zakonik cerkvenega prava je trdna podlaga, ki v pisni besedi opredeljuje, kaj je prav in kaj ne. Karitas kot človekoljubna organizacija poskrbi za gmotno pomoč, hkrati pa tudi za okrepčilo za dušo. V nadaljevanju je bila izpostavljena problematika staranja sodelavcev Karitas. G. škof nas je z optimizmom opogumil, da naj nadaljujemo svoje delo. Vedno je poskrbljeno, da bo nekdo to nadaljeval.

Dan smo zaključili z ogledom filma *Piranski angel*, ki nas je umiril pred spanjem in nas pripravil na nov dan.

Sobotno jutro smo preživel na sprehodu do križa v Strunjanu. Kot na dlani, v čudovitih jesenskih barvah, se je pod nami prikazala obala. V popoldanskem času smo odšli na izlet v Koper. Ogledali smo si cerkvico sv. Ane, nato pa šli v stolnico, kjer smo bili priča slovesnemu dogodku, sv. maši in blagoslovu novih orgel. »Pozdravljena, kraljica glasbil, prisrčno pozdravljena v naši sredi,« so besede škofa Jurija Bizjaka.

Zvečer smo si ogledali še film o škofu Gnidovcu, tako da je bil dan res poln in smo v postelje legli napolnjeni z vtisi, doživetji, predvsem pa veseli, da smo se družili in spoznavali nove sodelavce.

V nedeljo smo se zbudili v lepo jesensko jutro. Sledil je odhod v Piran, naš biser, ki ob cerkvi sv. Jurija poskrbi, da se oko naučije lepote tega stvarstva. Po sv. maši, ki jo je daroval g. Bajc, smo prisluhnili še njegovi predstavitvi piranske župnije in dela, ki ga kot župnik opravlja. Res, veliko dela je že za njim in še veliko pred njim, zato se ga spomnimo v molitvi in prosimo Božje pomoči. Po angelskih stopnicah smo se povzpeli še na vrh zvonika, nato pa smo se počasi vrnili v Strunjan in se po kosilu, v upanju, da se kmalu spet srečamo, tudi razšli.

Res, bilo je lepo in doživeto. Hvala vsem in vsakomur za te lepe trenutke, naši Marjani gre priznanje za organizacijo in dobro voljo, osebju Pastoralnega doma Stella Maris pa za prijaznost, ustrežljivost in nenazadnje za dobro hrano. Hvala.

SRCE, KI SPREJEMA, SRCE, KI PODARJA

Marjana Plesničar Jezeršek

Kot uvod v Teden Karitas je Škofijska karitas Koper navadno priredila slavnostno akademijo, ki je vključevala tudi odprte razstave likovnih del, nastalih v koloniji Umetniki za Karitas na Sinjem vrhu. V lanskem letu je ta dogodek odnesla korona, letos pa smo se odločili, da bomo tisto, kar je v trenutnih razmerah mogoče, izpeljali. Ob upoštevanju vseh trenutnih omejitev smo Dvorcu Lanthieri v Vipavi organizirali okroglo mizo

Srce, ki sprejema, srce, ki se podarja na temo dobrotelčnosti in umetnosti. Okrogla miza je služila tudi odprtju razstave Umetniki za Karitas. Povezoval jo je g. Jože Bartolj, slikar in urednik za kulturo na Radiu Ognjišče.

Sama sem za začetek predstavila geslo Tedna Karitas, ki smo ga za namen okrogle mize nekoliko razširili. Poskusila sem poudariti, da je najpomembnejše, da so naša srca odprta, tako za sprejemanje kot za podarjanje, in da le z odprtim srcem lahko pomagamo svojemu bližnjemu. Projekt Umetniki za Karitas predstavlja zgled sprejemanja in podarjanja, zgled odprtega srca, saj po eni strani ozavešča o stiskah, ki nas obkrožajo, po drugi strani pa predstavlja sodobno umetnost širši javnosti. Umetniki podarjajo svoj čas, talent, srca, da z izkupičkom od del, ki najdejo lastnika, Karitas pomaga ljudem v stiski. Z zbranim denarjem od darov za letošnja dela bomo pomagali družinam v stiski: najprej materialno, s plačilom položnic, pa tudi s psihosocialno pomočjo prek centra Bogdana Žorža. Ne smemo namreč pozabiti, da pogovor, odprto srce in poslušanje pomenijo veliko več kot zgolj paket hrane ali plačan račun. In ta več je naš cilj, ki mu skušamo slediti.

Besedo je potem dobil rektor Univerze v Novi Gorici, **g. Danilo Zavrtanik**, ki nam je tudi odstopil prostore za postavitve razstave ter izvedbo tega dogodka. Pojem dobrotelčnosti je razširil na donatorstvo in ob tem spomnil, da je za anglosaksonski svet donatorstvo nekaj normalnega, nenapisana obveza. »Če si se šolal na določeni univerzi in uspel v življenju, moraš tisti univerzi dati denar. To je naravno. Boljše ameriške univerze imajo fundacije, v katerih se naberejo milijarde dolarjev,« je dejal in ob tem poudaril, da v Evropi te zavesti, da bi svoj uspeh delili z

družbo, žal še ni. Prav zato je g. Zavrtanik izrazil veliko spoštovanje do projekta Umetniki za Karitas, ki dokazuje, da dobrodelnost živi.

Nadaljeval je **g. Primož Erjavec**, profesor na Škofijski gimnaziji Vipava, ki smo ga k sodelovanju povabili, da bi nam osvetlil, kako na dobrodelnost in umetnost gledajo mladi. Povedal je, da je vzgoja mladih za dobrodelnost zelo pomembna. Pomagati drugemu je za mlade nekaj splošnega in preko akcij, ki jih izvedejo v sklopu gimnazije, to radi počnejo. Po drugi strani pa je čut za umetnost nekaj bolj specifičnega, kar se ne katerih dotakne, drugih ne. Na prehodu od učenja do srca, kot je dejal, »stojijo ozka vrata osebnega navdiha in zanimanja. Skozi vrata marsikdo ne stopi.« Poudaril je še, da mladi iščejo stik z drugim, da želijo odkrivati čustva drugega, so radovedni, kaj se lahko zgodi. Prav zato tudi radi gredo, pristopijo k sočloveku, mu prisluhnejo in pomagajo. »In v tem smislu so mladi boljši dobrodelneži od nas odraslih in je prav, da se od njih teh reči učimo.«

Nato sta besedo dobili še strokovni sodelavki projekta Umetniki za Karitas, ki sta v dogajanje vpeti že od vsega začetka in sta tudi zaslužni, da je projekt danes to, kar je. Najprej je slikarka in likovna pedagoginja **ga. Silva Karim** predstavila svoj pogled na Umetnike za Karitas. Po njenem mnenju je pomoč sočloveku, sodelovanje, skrb za drugega človeku prirojeno. Zato nekateri darujejo pridelke, drugi denar, tretji čas, umetniki pa darujejo svoja dela, svoj ustvarjalni talent. Prav ga. Silva je zaslužna tudi za oblikovanje kataloga, ki vsako leto spremlja razstave Umetniki za Karitas. Letos je ta katalog dobil nekoliko drugačno obliko, po naključju pa se modrina Sinjega vrha, v katero je obarvan letošnji katalog, ujema tudi z modrino zaščitnih mask, ki jih moramo trenutno nositi, da zaščitimo drug drugega.

Kot zadnja je besedo dobila še likovna kritičarka in avtorica opisov avtorjev ter njihovih likovnih del v katalogih Umetniki za Karitas, **ga. Anamarija Stibilj Šajn**. Spomnila je na še en pomemben vidik tega projekta, ki je potovanje razstav po Sloveniji in preko njenih meja. »Kolonija živi vse leto, potuje po galerijah. Ob dobrodelnem ima tudi edukativen namen, saj tako številne publike, kot jo imajo razstave Umetniki za Karitas, nima nobena druga razstava. In to tudi ljudi, ki morda ne gredo v druge hrame umetnosti. Ampak ker smo razstave imeli od renomiranih galerij do župnijskih prostorov, smo umetnost prinesli med ljudi in jim pokazali, kako umetnost danes živi.« Poudarila je tudi, da strokovni sodelavci kolonije že vsa leta skrbijo, da projekt ves čas raste, da ves čas gradi na kvaliteti in seveda na primarnem namenu, povezovanju lepote in dobrote, kot rada reče tudi avtorica in srce tega projekta Jožica Ličen, ki letos dogajanje prvič spremlja fizično od daleč, a s srcem in z mislimi še toliko bližje.

Prav **ga. Jožica Ličen** je namreč tista, kot so se strinjali vsi govorci, ki je zaslužna, da so se Umetniki za Karitas sploh začeli ter da vztrajajo, se širijo in rastejo že 27 let. Ona je zaslužna, da se je preko tega projekta rešilo ogromno število konkretnih človeških stisk ter da si je marsikateri umetnik lahko s tem projektom začel graditi svoje ime. Njenih zaslug je enostavno preveč za ta članek, zato naj zaključim samo z velikim HVALA ge. Jožici pa tudi vsem ostalim, ki soustvarjate to čudovito zgodbo.

Razstavo 27. likovne kolonije Umetniki za Karitas si v decembru lahko ogledate v Galeriji Ars v Gorici. Datum odprtja razstave bo objavljen naknadno.

maribor

ŽUPNIJSKA KARITAS SV. OŽBALTA PTUJ PRAZNUJE 30 LET DELOVANJA

Nada Jurkovič

Župnijska Karitas je bila na pobudo p. Karla Gržana ustanovljena 19. januarja 1991. Bila je med prvimi v mariborski škofiji. Po skoraj dveh letih delovanja je bila decembra 1992 odprta knjigarna ŽK, ki je ponujala versko literaturo, nabožne predmete in sveče. Svoje prostore je imela v kapucinski hiši na Potrčevi 22, ki sta jo od začetka do prenehanja delovanja vodila Mira in Ivan Golob. Poleg osnovnega delovanja – zbiranja in razdeljevanja hrane in oblačil – je bila nekaj let tudi pravna posvetovalnica. V stavbi ima ŽK še vedno svoje prostore, kjer zbirajo in delijo oblačila. Da bi pridobili sredstva za pomoč, je ŽK nekaj let prirejala likovne kolonije s prodajnimi razstavami. Redne dejavnosti

so pomoč stanovalcem Doma upokojencev pri spremljanju k tedenski maši v domski kapeli, razdeljevanje hrane, zbiranje ozimnice, pomoč pri organizaciji letnih koncertov na Ptuju v Tednu Karitas.

30 LET ŽUPNIJSKE KARITAS VUZENICA

Petra Gregorek

22

»Dajajte in se vam bo dalo; dobro, potlačeno, potreseno in zvrhano mero vam bodo nasuli v naročje. S kakršno mero namreč merite, s takšno se vam bo odmerilo.« (Lk 6,38)

V nedeljo, 10. oktobra 2021, smo v nadžupniji Vuzenica obhajali slovesno praznovanje 30-letnice obstoja in delovanja naše Župnijske karitas. Ob tej priložnosti je bil tudi blagoslov prenovljene hišice Karitas. Polni hvaležnosti smo se zazrli na prehojenih 30 let, na naš prispevek na humanitarnem in socialnem področju.

Začetki niso bili lahki, orali smo ledino, vendar nam je uspelo. Naše glavno vodilo in poslanstvo je vseskozi bila Ljubezen: ljubezen do bližnjega, skrb za sočloveka – prijatelja, soseda, znanca ali zgolj mimoidočega.

Vseskozi smo aktivni na župnijski ravni, udeležujemo pa se tudi programov na ravni Nadškofijske karitas. Odzivamo se na mnoge dobrodelne akcije za pomoči potrebne po vsem svetu.

Še posebej pa smo ponosni na našo letošnjo pridobitev, to je Mlada Karitas. Dekleta se srečujejo v hišici Karitas in spoznavajo, kako lepo je ob veselem druženju, z igro in dobro voljo nekaj lepega narediti za bližnjega oz. nekaj lepega ustvariti ter le-to podariti sočloveku. Z velikim navdušenjem so se odzvale akciji Slovenske karitas, Darujem kozo. V Afriki se veselo pase cela čreda »vuzeniških kozic«.

Polni upanja zremo v prihodnost. Zagotovo nas tudi v prihodnje, še dodatno zaradi aktualnih epidemioloških razmer, čaka mnogo pomoči potrebnih ljudi. Treba se bo prilagoditi novim razmeram in potrebam.

Ob podpori občestva, molitev in darov naših župljanov in dobrotnikov bomo z Božjo pomočjo zmogli tudi te nove izzive.

murska sobota

SINODALNI PROCES V KARITAS

Jožef Kociper

V nedeljo, 17. oktobra 2021, smo se v Odrancih člani odbora Škofije Murska Sobota za sinodo s podporo navzočih vernikov zbrali na uvodni sveti maši za iskanje poti k uspešni izvedbi sinode. V soboto, 14. novembra 2021, pa smo se člani odbora zbrali na delovnem srečanju v Kančevcih.

Karitas, ki je materialna, pričevalska vera, ima v procesu sinode za temeljno poslanstvo, da s svojim delovanjem odrine dalje na obrobje družbe. Po tridesetih letih velikega razvoja Karitas v Sloveniji lahko danes že ugotavljamo, da smo žal v večini še vedno isti člani, ki smo se takrat pridružili Karitas. Sinodalni proces je lahko naš nov izziv z iskanjem novih poti h karitativnosti, ki bi nagovarjale tudi nove ljudi k življenju v Karitas.

Ker je dandanes tudi duhovnikov žal vse manj in so le-ti vse starejši, je sinodalni proces lahko tudi velik izziv, kako poiskati simbiozo, ki bo omogočala s temi omejitvami nadaljnjo rast v Karitas. H Karitas so pripravljeni pristopiti tudi oddaljeni verniki, ki jim je »v središču prevroče«. S potrditvijo njihovega udejstvovanja pri Karitas se bodo tudi mnogi počasi upali ponovno približevati v središče Cerkve. Povabimo jih.

V Karitas že imamo dobre izkušnje s poslušanjem ljudi v mnogoterih stiskah. Te bogate izkušnje lahko še nadgradimo, predvsem pa jih podarimo, približajmo in opogumimo sodelavce na drugih dveh temeljih Cerkve – pri oznanjevanju in obhajanju zakramentov.

Osebnostno sem včasih imel občutek, da smo v preteklosti imeli v Cerkvi Karitas nekako za zraven Cerkve, in ne kot njen središčni steber, ki enakovredno podpira njeno troedinost.

Za uspešen sinodalni proces za Karitas je bližnjica s podporo molitve k Svetemu Duhu:

*Pred Teboj smo, Sveti Duh,
ko smo zbrani v Tvojem imenu.*

*Samo ti nas vodi,
bodi doma v naših srcih;
pokaži nam pot, po kateri naj gremo,
in kako naj hodimo po njej.*

*Šibki smo in grešni;
ne dopusti, da bi širili nered.
Ne dopusti, da bi nas nevednost vodila po napačni poti
ali da bi pristranskost vplivala na naša dejanja.*

*Daj, da v Tebi najdemo svojo edinost,
da bomo lahko skupaj hodili večnemu življenju naproti
in se ne bomo oddaljili od poti resnice
in od pravičnosti.*

*Vse to Te prosimo,
ki deluješ na vsakem kraju in v vsakem času,
v občestvu z Očetom in Sinom
na vekov veke. Amen.*

ново mesto

TRIDNEVJE SLIŠIM SE – SLIŠIM TE

s. Slavka Cekuta

Izobraževanje prostovoljcev Župnijskih karitas na Škofijski karitas Novo mesto

Etično načelo Karitas je močno nagovorilo sodelavce Škofijske karitas Novo mesto in spodbudilo k načrtovanju izobraževanja za prostovoljce Župnijskih karitas. Tako se je prva skupina srečala in udeležila tridnevnega izobraževanja konec oktobra v prostorih Škofijske karitas Novo mesto.

Prostovoljec pri Karitas izhaja iz dejstva, da je Bog ljubezen, KARITAS, zato je pri karitativnem delu najprej pomemben odnos, s katerim se srečujemo z drugimi ljudmi, posebno s tistimi, ki so v stiski. Ne delamo za ljudi v stiski, ampak z njimi in skušamo ustvarjati odnos, kjer ni tistega, ki samo daje, in ne tistega, ki

samo prejema, ampak oba dajeta in oba prejemata. Sodelavci Karitas se zavedamo, da karitativno delo ni le nenehno dajanje, ampak tudi skrb za lasten človeški, strokovni in duhovni razvoj. Služenje bližnjemu je pogojeno s pozitivnim odnosom do sebe in svojega dela, saj ljubezni do bližnjega ni brez ljubezni do sebe.

Tako nas je skozi tri dopoldneve kot rdeča nit povezovala želja graditi dobre medsebojne odnose. Nadgradili in oplemenitili smo svoje delo in poslanstvo. Podelili smo si izkušnje, ki dajejo zagon in polet, pa tudi tiste, ki so vir trpljenja in nerazumevanja in se jih je treba vedno znova naučiti izpustiti. Spopadli smo se z izpolnjevanjem poročil in vrednotenjem dela, ki ga opravljajo prostovoljci na terenu. Žal so prostovoljci večkrat preskromni in se jim zdi služenje bratom in sestrkam samoumevno ter o tem ne poročajo ali pa zelo skromno. Odkrili smo tudi, da so obrazci za poročila pogosto nerazumljivi in jih je težko dobro izpolniti. Sodelavci Škofijske karitas so poskušali predstaviti vrednost poročil in spodbuditi prostovoljce in tajnike Župnijskih karitas, da je objektivno poročanje zelo pomembno.

V drugem in tretjem delu srečanja pa smo se dotaknili osebnega odnosa do sebe in tistih, s katerimi se srečujemo.

Videti in slišati ni vedno lahko, je bila skupna ugotovitev. Vse prevečkrat se videno že interpretira, še predno se vpraša in preveri. Vidimo in že vemo – in slišimo, še predno zares poslušamo. Vstopiti v odnos je umetnost, ki se je vedno učimo. Odnosi pa so ravno pri Karitas srčika človekovega dostojanstva.

Tudi če bi bila Župnijska karitas še tako dobro organizirana, ne bi mogla rešiti vseh stisk. To nam lahko vzame pogum in povzroča težave, lahko pa v veri polagamo svoje delo na Božji oltar, da nam je vrnjeno spremenjeno in blagoslovljeno v občestvu Cerkve, v katero se vključujemo kot udje Kristusovega telesa, nas je spodbujal in vabil g. Tadej, župnik župnije Stopiče.

POMOČ MISIJONARJU PEDRU OPEKI

Jana Lampe

Slovenska karitas v sklopu triletnega humanitarnega strateškega partnerstva z Ministrstvom za zunanje zadeve Republike Slovenije nadaljuje z izvajanjem projektov za pomoč revnim na Madagaskarju v sodelovanju z misijonarjem Pedrom Opeko.

24

»Vaša pomoč za nakup zvezkov je zelo potrebna še posebej ob pandemiji covid-19, ko je veliko staršev izgubilo delo! Starši nimajo sredstev, da bi otrokom kupili zvezke. Njihova kupna moč sploh ne obstaja. Tisoče družin živi iz dneva v dan. Vsaka družina ima vsaj 5 otrok. Kako naj vsem plačajo šolnino in kupijo zvezke? V našem Združenju Akamasoa zato nismo povečali šolnine za naše šole že 8 let. Ostaja zgolj simbolični prispevek. Če bi preveč zahtevali od preprostih ljudi, otroci ne bi hodili v šolo. Vsak otrok pa ima pravico, da se uči in izobrazi,« je dejal misijonar Pedro Opeka ob pripravi drugega projekta v strateškem partnerstvu z naslovom **Pomoč otrokom in mladim pri izobraževanju na Madagaskarju**. S projektom, ki se bo zaključil v novembru 2021, se je v začetku šolskega leta 2021/22 zagotovil nakup zvezkov za več kot 13.400 učencev in dijakov šestih osnovnih in osmih srednjih šol, ki delujejo v sklopu Akamasoe, kjer imajo tudi revni otroci možnost dostopa do kvalitetne izobrazbe. Na Madagaskarju močno primanjkuje tudi šolskih zgradb, učilnic. Zato ima ta humanitarni projekt, v vrednosti 45.000 EUR, tudi razvojno dimenzijo. Zgrajeni bosta dve novi učilnici gimnazije Mahatsara, kar bo dodatnim 80 učencem omogočilo srednješolsko izobraževanje.

S projektom **Humanitarna pomoč za boljše zdravje revnih na Madagaskarju** v vrednosti 120.000 evrov, ki se je zaključil oktobra 2021, je tri mesece plačilo za delo prejelo 37 zdravstvenih delavcev v 6 zdravstvenih ustanovah Akamasoe, ki pokrivajo območje s 100.000 prebivalci. Kupljena so bila osnovna zdravila in zdravila za zdravljenje covid-19, medicinska oprema, kot so koncentratorji kisika, termometri, sterilizatorji ter zaščitna sredstva pred covidom-19. Plačani so bili tudi stroški za prebivalce Akamasoe, ki so morali na zdravljenje v državno bolnišnico. S to pomočjo je bilo v treh mesecih deležno primerne zdravstvene oskrbe več kot 9.000 revnih na Madagaskarju. Za preventivo prebivalstva pred okužbami s covidom-19 in drugimi obolenji je bilo za najranljivejše družine in posameznike zagotovljenih več kot 21.000 kosov mila, 1.600 odevi ter nameščeni dve cisterni za vodo k osnovni šoli Andralanitra za potrebe šolarjev ter družin v okolici. K boljšemu zdravju pa so pripomogli tudi dnevni obroki riža in zelenjave za osnovnošolce in druge ranljive skupine. O pomenu dostopa do zdravstva na Madagaskarju je misijonar Opeka dejal: »Na podežlju ljudje zelo trpijo, ko družino prizadene bolezen, saj je premalo bolnišnic in nimajo sredstev, da bi se šli zdraviti v mesto. Brez zdrav-

Misijonar Pedro Opeka je s pomočjo projekta za mesec dni lahko zagotovil dnevni obrok riža in zelenjave za 10.000 osnovnošolcev in ranljive skupine.

Zagotovljena so bila tudi zdravila in medicinska oprema za 6 zdravstvenih centrov, ki delujejo v sklopu Akamasoe.

Revnim družinam so bile razdeljene tudi odeje, ker je ponoči mraz in mila za preventivo pred širjenjem COVID-19.

Nameščeni sta bili dve cisterni za vodo k osnovni šoli Andralanitra za potrebe šolarjev ter družin v okolici.

Zgrajeni sta bili dve dodatni učilnici gimnazije Mahatsara, kjer se bo dodatno lahko izobraževalo do 80 mladih. V dela je bilo vključenih 20 domačinov, ki so lahko z zaslužkom preživeli svoje družine.

Učenci in dijaki 14 osnovnih in srednjih šol, ki delujejo v sklopu Akamasoe na Madagaskarju so prejeli 10 zvezkov in pisala za šolsko leto 2021/22. To je velika pomoč revnim družinam, ker jim starši zelo težko kupijo šolske potrebščine.

stva pa ni napredka. Bolni ljudje ne morejo delati in proizvajati. Potrebujejo dobro zdravje. Najtežje za misijonarja pa je, če umre otrok.« Misijonar Pedro Opeka se zahvaljuje Vladi Republike Slovenije za humanitarno pomoč združenju Akamasoa.

Dosedanja humanitarna pomoč, ki jo Republika Slovenija namenja misijonarju Opeki preko strateškega partnerstva s Slovensko karitas, znaša 165.000 EUR. Kot dodatno priznanje za izjemne dosežke pri humanitarnem delu in uresničevanju človekovih pravic najranljivejših na Madagaskarju je Slovenija nominirala Pedra Opeko za nagrado Sveta Evrope Raoul Wallenberg.

ZUNANJI MINISTER DR. ANŽE LOGAR OBISKAL NAŠO ŠOLO V RUANDI

Jana Lampe

Minister za zunanje zadeve RS, dr. Anže Logar, je 25. 10. 2021 v sklopu srečanja ministrov Afriške in Evropske unije v Ruandi obiskal Osnovno šolo sv. Vincencija Pavelskega v Kigaliju. Gradnjo te šole je v letih 2013 in 2014 podprla Slovenska karitas v sodelovanju s slovenskimi misijonarkami s pomočjo akcije Za srce Afrike in ob sofinanciranju Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije ter Misijonskega središča.

Slovenska karitas je ministru Logarju iskreno hvaležna za obisk šole v Kigaliju, saj je s tem pokazal na pomembnost uradne razvojne pomoči, ki jo Republika Slovenija namenja najrevnejšim državam. Izgradnja te šole je eden od enajstih razvojnih in humanitarnih projektov Slovenske

karitas v Afriki za pomoč najrevnejšim do dostojnejšega življenja, ki jih je sofinanciralo Minis-

trstvo za zunanje zadeve RS od leta 2008 dalje v skupni vrednosti 1 milijon evrov.

»Ta šola je dokaz, da razvojna pomoč, če pride v prave roke, lahko bistveno pripomore k razvoju lokalne skupnosti, k temu, da izobrazbi mlade prebivalce in s tem postavi trdne temelje tudi za prihodnost. Vesel sem, da je Slovenija pri tem pomagala,« je dejal zunanji minister dr. Anže Logar ob obisku šole in nadaljeval: »Zelo sem zadovoljen, da smo v mojem mandatu podpisali tudi sporazum o strateškem partnerstvu s Slovensko karitas, s čimer omogočamo še več projektov za pomoč skupnostim v tem deprivilegiranem delu sveta.«

369 učenk in učencev iz revnih družin, ki se učijo v Osnovni šoli sv. Vincencija Pavelskega v Kigaliju, je ministra Logarja pričakalo s slovenskim napisom »Dobro-

Zunanji minister dr. Anže Logar je ob obisku v Kigaliju, simbolično otvoril osnovno šolo pri usmiljenkah, zgrajeno s skupnimi močmi.

došli«. Svojo veliko hvaležnost, da imajo možnost hoditi v to osnovno šolo, kjer so deležni dobre izobrazbe, so izrazili s petjem, plesom, recitiranjem pesmi v angleščini ... Otroci iz revnih družin v Ruandi imajo namreč običajno možnost obiskovati le prenatrpane javne šole, ker jih je premalo za vse otroke in v katerih je kakovost izobrazbe zelo nizka. V številnih primerih celo ne hodijo v šolo, ker jim starši zaradi revščine ne morejo plačati šolnine, kupiti šolske uniforme, potrebščin ... V tej šoli pa sestre pri izobraževanju dajejo prednost revnim otrokom za njihovo lepšo prihodnost. Ministru Logarju se je za šolo zahvalil tudi predstavnik vseh staršev.

Misijonarka se. Anka Burger, ki deluje v Ruandi, pa mu je dejala: »Zelo smo počaščeni in veseli vašega obiska, da boste lahko videli vsaj nekaj, kar je bilo realizirano s pomočjo Ministrstva za zunanje zadeve iz Slovenije. V imenu vseh sester naše province v Ruandi in Burundiju se vam zahvaljujem za vso pomoč, ki smo je bili deležni tukaj. Bilo je izvedenih več projektov v sodelovanju s Slovensko karitas: gradnja šol, zdravstvenih centrov, vodnjakov, porodnišnic ... Vse to danes služi namenu, za katerega so bili zgrajeni. To je velika pridobitev za nas sestre in za lokalni kader, ki dela v teh ustanovah, zlasti pa za ljudi, ki prihajajo k nam. Sami vidite, kako so otroci veseli, da lahko obiskujejo to šolo in se

Z ministrom Logarjem se je v Ruandi srečala tudi misijonarka sestra Anka Burger, ki se je zahvalila za vso razvojno pomoč.

26

Učenci »naše« osnovne šole Sv. Vincencija Pavelskega v Kigaliju so zunanjega ministra sprejeli z napisom »Dobrodošli«.

učijo v lepih prostorih. Take investicije so vedno poplačane, ker je treba vzgajati otroke za boljši jutri. Tudi vse, kar je bilo narejeno za ljudi v zvezi z našimi zdravstvenimi centri, kjer jim sedaj lahko nudimo bolj kvalitetne usluge v primernih prostorih. Tudi ljudje so veseli in ponosni, da imajo na razpolago vse te infrastrukture. Res, iz srca hvala za vse!»

Ministru Logarju se je za finančno podporo že drugega razvojnega projekta zahvalil tudi generalni tajnik Caritas Ruanda, Jean Marie Twagirayezu. V partnerstvu s Slovensko karitas in ob podpori Ministrstva za zunanje zadeve RS izvajajo projekt, ki je namenjen trajnostnemu upravljanju z vodo in drugimi viri do boljših pogojev za zdravje in življenje najranljivejšim družinam in širše populacije v okrožju Karongi na zahodu Ruande. Preko projekta, ki poteka v letih 2021 do 2023, bo zagotovljena pitna vodo in izboljšanje higiene z obnovo 4 vodovodnih sistemov, gradnjo vodnjakov in postaj za umivanje rok. 1.450 ljudi iz najrevnejših družin bo Caritas Ruanda usposobila za zagon obrti, boljše kmetijske prakse, jim zagotovila koze, semena ter milo skupaj z ozaveščanjem o preventivi pred covidom-19. Ob tem je g. Twagirayezu ministru Logarju dejal: »Z dostopnostjo, ki jo ima Caritas Ruanda na terenu, in v sodelovanju s sestrkami usmiljenkami smo prepričani, da so sredstva slovenske vlade v pravih rokah. Kmalu bomo z vami delili rezultate, ki se bodo odrazili v zadovoljstvu ranljivih oseb, ki bodo živele dostojnejše življenje, prispevale k razvoju družbe in se zavzemale za trajnostno kmetovanje za prihodnje generacije.«

Slovenska karitas je ministru dr. Logarju ob zasedanju zunanjih ministrov Afriške in Evropske unije v Ki-

Minister se je srečal tudi s sodelavci Caritas Ruanda, saj MZZ podpira že drugi razvojni projekt v partnerstvu z njimi.

galiju posredovala tudi priporočila mednarodne mreže Caritas Europe in Caritas Afrike. Prosila ga je, naj se zavzame, bo nov partnerski okvir med EU in Afriko kot svoje glavne cilje vključeval trajnostni in človekov razvoj ter zmanjševanje neenakosti, še posebno v luči novih velikih izzivov, ki jih prinaša pandemija covid-19. Nov okvir naj temelji na enakovrednem partnerstvu ter naj neposredno naslavlja in vključuje dejanske življenjske izkušnje in potrebe marginaliziranih skupin ljudi, da bo njihov glas slišan in upoštevan. S tem se bo uresničevala tudi Agenda 2030 za trajnostni razvoj, katere glavno vodilo je, da nihče ne bi ostal ob strani in bi vsak lahko živel dostojno življenje.

POMOČ PRIZADETIM OB POPLAVAH V BOSNI IN HERCEGOVINI

Jana Lampe

Prebivalce Bosne in Hercegovine, predvsem na območju Sarajeva in okoliških krajev, so letos v začetku novembra ponovno prizadele hude poplave. Več kot 300 hiš je bilo poplavljenih, 100 družin evakuiranih. Med njimi so tudi kmečka gospodinjstva. Prizadete družine bodo poleg prve pomoči potrebovale pomoč pri obnovi hiš, gospodarskih poslopij, nakupu semen, krme, živine in strojev, ki so jih uničile poplave.

Na Slovenki karitas smo odprli račun za pomoč prizadetim ob poplavah v BiH na podlagi prošnje za pomoč s strani Caritas BiH, ki bo tako pomagala socialno najbolj ogroženim družinam.

Sredstva zbiramo preko SMS sporočila KARITAS in KARITAS5 na 1919 z vrednostjo daru v višini 1 oz. 5 EUR ali z nakazilom na:

Slovenska karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana
TRR: SI56 02140-0015556761

Namen: POPLAVE BIH; Sklic: SI 00 870

NAGRADNA KRIŽANKA

december

Monika Nared

Geslo križanke napišite na dopisnico, pripišite ime, priimek, naslov in telefonsko številko ter pošljite do 19. 12. 2021 na naslov: Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana ali ga sporočite po e-pošti: info@karitas.si

S sodelovanjem v žrebanju soglašate z objavo imena, priimka in karaja bivanja v glasilu Žarek dobrote. Slovenska karitas varuje osebne podatke v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

Nagrajenci novembrske nagradne križanke:

1. nagrada: **Silva Vnučec**, Rogaška Slatina
2. nagrada: **Fani Car**, Komenda
3. nagrada: **Mojca Mutvar**, Moravske Toplice

Nagrade:

1. nagrada:
**Majica z napisom
»Srce, ki sprejema«**
2. nagrada:
blok Karitas
3. nagrada:
USB ključek

Nagradno geslo:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Vodoravno:

- 1 majhen petelin
- 4 antična Ljubljana
- 7 agavi podobna rastlina
- 10 japonski bojevniki, spreten borec in mečevalci
- 13 jed iz kislega zelja ali repe, fižola in krompirja, znana zlasti na Primorskem
- 15 debeli sad kostanja, ki se goji v Sredozemlju
- 16 krščanska dobrotelna organizacija
- 17 kdor vidi vse v življenju boljše, kot je
- 18 iz snega nastala velika gmota ledu, ki počasi drsi navzdol

Navpično:

- 2 veda o lastnostih in spremembah snovi
- 3 otok, kjer deluje misijonar Pedro Opeka
- 5 steklena posoda z vodo za gojenje vodnih živali ali rastlin
- 6 igre, značilne za šport v času rimskega imperija
- 8 nenaden izbruh in hitro širjenje kake nalezljive bolezni
- 9 azijska začimbna korenina, pekočega okusa
- 11 nizek ženski ali deški glas
- 12 ideja, načrt
- 14 krščanski praznik, petdeseti dan po veliki noči

KLIC DOBROTE

DOBRODELNI
KONCERT
ZA DRUŽINE
V STISKI

HVALA!
ZA VSE DAROVE,
KI BODO LAJŠALI STISKE
SLOVENSКИH DRUŽIN!
HVALA, DA STE SRCE, KI SPREJEMA!

Foto: Tatjana Splichal

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

Viaja Slovenske Karitas:
Karitas
- ljubeča skrb Cerkve za ljudi v stiski.
Glas revnih v družbi.
V službi človekovega dostojanstva.

ISSN 1581-5528

9 771581 552004